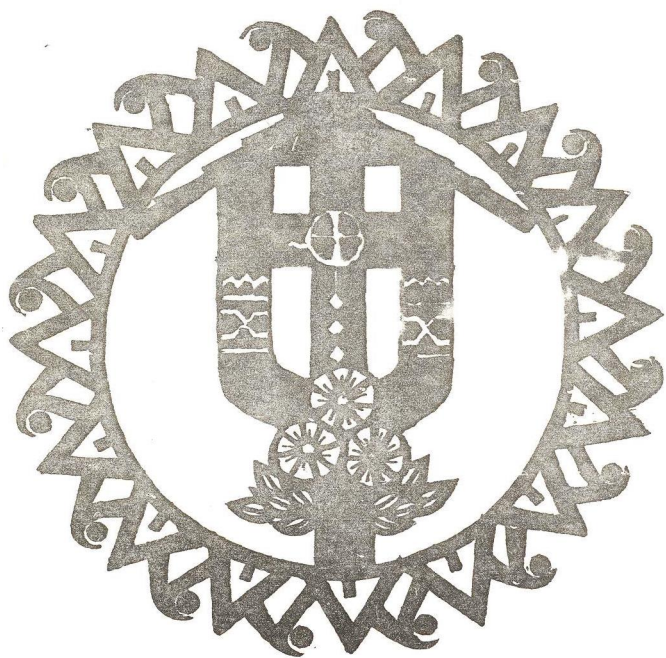

BULETINUL CASA ROMÂNĂ

SEPT. 1982

Editorial: "Drumuri Necunoscute"	3
"Un Falc Glas....," Andreiu Bârseanu	11
"Către Tinerii Generației Mele," I. I. Stoican ...	12
"Nu Uita," L. Mircea	14
"Clike," Eugenia Adams Mureșanu	15
"Inscripție pe o ușă," T. Argezi	18
"Societatea compozitorilor români," J.N. Manzatti...	19
"La seceriș, de Tiberiu Brediceanu," Ovidiu Vuia ...	23
"Scrisoare din munți,"	27
"De bună seamă....," Vasile Posteuca	28
"Mituri despre șarpe," Aurel D. Bugariu	29
"România," Alexandru Gregorian	30
"Imprumut de cântec," Dumitru Ichim	31
"Patriarhală Dacă," I. G. Dimitriu	32
CĂRȚI: "Testamentul din morgă," Remus Radina	33
"Coasta Soarelui," A. Gregorian	34
"Șapte cuvinte către tineri," G. Calciu....	36
GARNET:	37
"Sonnet: Excelsior! "Fairèst Friend"; E. Adams Muresanu	39
"Ion Creangă," Nicolae Novac	40
"The Two-coin Pouch," Ion Creanga (trans. M. Jaques) ..	42
SPICUIRI DIN PRESĂ: "Națiunea Poloneză"	45
"Rezistență în Afganistan"	47
"Economia Europei de răsărit" ..	51
"Datoriile Poloniei și Rom." ..	52
"Starea economică a României?" ..	53
"Cazul Virgil Tănase,"	56
STIRI DELA CRC: "Ziua Națiunilor Captive la S.F." ..	57
"Munca voluntară la CRC"	58
"Conferința Int. de sculptură"	59
"Stiri de la Parohie,"	60
"Evenimente viitoare la CRC"	61
ACKNOWLEDGMENTS: Bulletin	62
New Immigrants & Visitors	63
Congratulations	64
Summer Activity Report	65
Summer Hall Improvements	66
Financial Reports	67
Challenges	68
SUBSCRIPTION FORM	69
CALENDAR	70
FONDAȚORI, Members & Board	71
BACK COVER--Romul Ladea---Horea.....	72

(Front Cover by Viorel Radu)

Buletinul Casa Română

- APARE TRIMESTRIAL -

Redacția și Administrația: 124 Montecito
Oakland, California, 94610

Redactor: ILIE SMULTEA

Redactor literar: NICOLAE NOVAC

Anul V

Nr. 3

DRUMURI

NECUNOSCUȚE

S'a scris și comentat în repetate rânduri despre cinica înțelegere Churchill-Stalin, cu privire la procentele de influență post-belică în țările Europei de răsărit. Întrebarea care s'a pus mereu se referă atât la afirmarea realistă, dar ofensatoare la independența acestor țări, cât și la lipsa de scrupule diplomatice cu care s'a operat în acea seară de Octombrie 1944, în oficiile Kremlinului.

Iată textul original, pe care-l reproducem în foto-copie, din volumul 5 al Prim-Ministrului Marii Britanii, Winston Churchill: THE SECOND WORLD WAR, așa cum apare la pagina 227:

The moment was apt for business, so I said, "Let us settle about our affairs in the Balkans. Your armies are in Rumania and Bulgaria. We have interests, missions, and agents there. Don't let us get at cross-purposes in small ways. So far as Britain and Russia are concerned, how would it do for you to have ninety per cent predominance in Rumania, for us to have ninety per cent of the say in Greece, and go fifty-fifty about Yugoslavia?" While this was being translated I wrote out on a half-sheet of paper:

Rumania	
Russia	90 %
The others	10 %
Greece	
Great Britain	90 %
(in accord with U.S.A.)	
Russia	10 %
Yugoslavia	50-50%
Hungary	50-50%
Bulgaria	
Russia	75 %
The others	25 %

I pushed this across to Stalin, who had by then heard the translation. There was a slight pause. Then he took his blue pencil and made a large tick upon it, and passed it back to us. It was all settled in no more time than it takes to set down.

Din analiza sumară a celor de mai sus se pot desprinde câteva pertinente observații:

1.- Cînica propunere a pornit de la Winston Churchill.

Este bine cunoscut că dinamicul Prim-Ministru era conservator și credincios principiului politic al balanței puterilor, practicat cu rigurozitate de către predecesorii săi englezi, de la Henric al VIII-lea încoace. Din corespondența lui politică, mai ales cu F.D. Roosevelt, Președintele Statelor Unite, reese că a încercat în mai multe rânduri să convingă pe conducătorii americani - politici și militari - de nevoia de a stăvili Rusia Sovietică înainte de a pune stăpânire pe o porțiune dominantă a Europei. Omul de stat britanic urmărea asigurarea viabilității politice a țărilor din Europa Centrală și din Balcani; deci o preservare a balanței de forțe. Ultima încercare în acest sens a fost sugestia lui ca Berlinul, orașul simbolic german, să fie ocupat de forțele aliate și nu de Armata roșie, după cum o afirmă Robert D. Murphy în cartea sa DIPLOMAT AMONG WARRIORS. Decizia a fost însă lăsată generalului Dwight

D. Eisenhower, comandantul suprem al forțelor aliate în Europa, care a repudiat propunerea.

Era evident că, pe măsură ce războiul înainta, legătura dintre Președintele Roosevelt și generalisimul Stalin se întărea, pe când influența Churchill era în declin - probabil în proporție cu contribuția la efortul de război, de acum tot mai mult în sarcina celorlalți doi aliați.

În fața acestei realități, Churchill se pare că a luat hotărârea să facă tot ce poate ca să asigure cât de cât prezența aliaților occidentali în Europa de Răsărit, printr'un contact direct și personal cu Stalin. Momentul ales - Octombrie 9-10, 1944 - s'a întîmplat să coincidă cu campania de alegeri prezidențiale din Statele Unite, când F.D. Roosevelt, candida pentru al patrulea termen la președinția Statelor Unite, și ca atare, nu-și putea permite să plece la Moscova.

Cât de puțin cont a ținut Stalin de această înțelegere este evident din prezenta situație în Europa de Răsărit. Cu excepția Iugoslaviei, unde, nu Vestul, ci Tito, a avut curajul să-l înfrunte pe Stalin și să divorțeze temporar de Moscova. La ora actuală, toate celelalte țări ale blocului răsăritean-volens nolens - sunt subordonate doctrinei Brejnev.. Deci, realismul lui Churchill, s'a dovedit mai puțin real în fața enigmaticului Stalin, a cărui politică externă, tot Churchill, a definit-o ca fiind: "a riddle wrapped in mystery inside an enigma".

2.- Dar, să ne întoarcem la reacțiunea Pr. Roosevelt în fața acestei întîlniri.

Fiind informat de Churchill în legătură cu respectiva întîlnire, Roosevelt a pregătit mai întîi un mesaj prin care-l designa pe Primul Ministru britanic, drept interlocutor și pentru guvernul american. Consilierul Harry Hopkins, al președintelui Roosevelt, a anulat însă acest mesaj, și "... l-a convins pe președinte să se pună în gardă" trimițând un alt mesaj.

Prin el, Roosevelt afirma, între altele, că: "nu mai noi trei putem găsi soluția problemelor încă nerezolvate" (Herbert Feis: Churchill, Roosevelt, Stalin - THE WAR THEY WAGED, THE PEACE THEY SOUGHT, Princenton Univ. Press, 1957, p. 442). Scrisoarea continuă apoi precizând că această întâlnire nu poate fi decât un prelude la o conferință care poate avea loc "oricând după alegeri". În același timp delegă pe Ambasadorul St. Unite la Moscova, Averell Harriman, să participe la convorbiri și să-1 raporteze în detaliu. Churchill acceptă în mod grătos, dar își rezervă dreptul la "sedințe intime între el și "unchiul Joe", adică Stalin, or între Anthony Eden și Molotov, pentru că de multe ori acestea sunt condițiile în care se obțin rezultatele cele mai bune". (W. Churchill: THE SECOND WORLD WAR, p. 220).

Sesizând rezerva președintelui american față de Churchill, Stalin o folosește în mod abil ca să reducă din importanța convorbirilor cu Churchill - știind mai ales că interesul primului ministru britanic era să parvină o situație de completă dominare sovietică în Europa de Răsărit. În răspunsul cu privire la iminenta vizită a britanicilor, Stalin pretinde că nici nu cunoaște obiectul venirii lor la Moscova, lăsând să se subînțeleagă că hotărârile importante se vor lua numai când și Roosevelt va fi prezent.

"Stalin trimise vorbă lui Roosevelt că se simțea oarecum jenat pentru că presupunea că vizita lui Churchill se baza pe un acord preliminar cu el". (Feis, op. cit. pag. 442-3).

3. Prin urmare, Roosevelt încerca să îndrepte toată atenția înspre o viitoare conferință, care să aibe loc după alegerile prezidențiale, pe care, erau indicații puternice că le va câștiga.

Această conferință a avut loc la Yalta, în Februarie 1945 și a rămas una din cele mai controversiale de acest gen. S'a susținut și

se susține că acolo s'au făcut prea multe concesii Rusiei Sovietice și că aliații - și mai ales Statele Unite - au câștigat războiul, dar au pierdut pacea.

Dat fiind faptul că Președintele Roosevelt n'a fost la Moscova în Octomvrie 1944, unde să discutat soarta Europei de Răsărit, să vedem care l-a fost atitudinea la Yalta în această problemă.

Prima întrebare care se pune este dacă St. Unite avea o politică bine definită cu privire la aceste țări.

Răspunsul dat de cercetători autoritativi, este: NU!

Între lucrările mai recente și bine documentate pe tema acestui subiect, este, fără îndoială: "THE AMERICAN NON-POLICY TOWARDS EASTERN EUROPE" de Geir Lundestad, în care autorul constată absența unei atitudini de interes și politică bine definită în această regiune.

Această tristă realitate reiese și din însăși cuvintele lui Roosevelt și este evidentă și în cadrul Departamentului de Stat:

"Roosevelt continued to restrain official interest in Eastern and Central European matters except as they might affect sentiment in the United States...

... The Staff of the State Department... tended to regard the disputed issues as lying between Russia and Britain rather than of more universal significance..."

(Feis, op. cit. pag. 451)

Pentru Statele Unite, abia ieșite din lunga perioadă de izolare în "lumea nouă", Europa de Răsărit, era o regiune îndepărtată, de importanță minoră. În proaspătul orizont global al afacerilor internaționale văzute din Washington, stabilitatea trebuia să primeze în toate țările Europei de Est.

"Uncle Joe" - cum îl numea Roosevelt pe Stalin - era privit ca un om de stat capabil și rezonabil, a cărui prietenie o cultiva și avea convingerea că el, Roosevelt, putea să con-

ducă negocieri diplomatice raționale și constructive cu el. Pe lângă acestea, s'au adăugat observații de ordin personal cu privire la condiția sănătății lui F. D. Roosevelt la epoca conferinței de la Yalta.

Fostul Secretar de Stat James Byrnes, prezent în suita Președintelui, observa că: "The President had made little preparation for Yalta Conference... Not until the day before we landed at Malta did I learn that we had on board a very complete file of studies and recommendations prepared by the State Department... I am sure the failure to study them while en route was due to the President illness"... (James F. Byrnes: "SPEAKING FRANKLY", pag. 23).

O dovadă tot atât de elocventă în această privință se desprinde din memoriile Lordului Moran, medicul însoțitor al lui Churchill care scrie între altele:

"Everyone seemed to agree that the President (Roosevelt) had gone to bits physically; they kept asking me what might be the cause... I first noticed his loss of weight at Quebec. It was not only his physical deterioration that had caught their attention. He intervened very little in the discussions, sitting with his mouth open. If he had sometimes been short of facts about the subject under discussion his shrewdness has covered this up. Now, they say, the shrewdness has gone, and there is nothing left. I doubt, from what I have seen, whether he is fit for the job here". (Lord Moran: CHURCHILL - Taken from the Diaries of Lord Moran, Boston: Houghton Mifflin Co., 1966, p. 239).

Astfel de situații, create în bună parte de circumstanțe, au contribuit la făurirea unui destin nou și neînduplecat de suferințe pentru națiunile Europei de Răsărit, pentru o perioadă desigur temporară al cărei sfârșit este însă greu de ghicit...

România	
Rusia	90%
1/2 Stalin	100%
Grecia	90%
G. P. P.	100%
Yugoslavia	50/50
Hungary	50/50
Bulgaria	Rusia 75%
1/2 Stalin	25%

Bilețelul pe care Churchill l-a prezentat la Moscova lui Stalin. România figurează în capul listei, cu 90% „influență sovietică”, ca pedapsă pentru aportul pe care ea l-a adus în lupta împotriva bolșevismului.

Facsimilul acesta a fost publicat de magazinul „Der Spiegel” și de săptămânalul „Deutsche Wochen-Zeitung”.

Înțelegerea cu procentajele de interese, cum am spus, poate fi văzută ca o încercare de ultimă oră a lui Winston Churchill să salveze ce se mai putea salva. Ea a fost însă ignorată sau

interpretată arbitrar de către Stalin. Intervențiile engleze dinaintea de sus zisa înțelegere, de și bine intenționate și logice, n'au fost onorate. Prima a avut loc în primăvara lui 1943, în cursul unei conferințe în Africa de Nord, între Churchill și Eden pe de o parte și Dwight D. Eisenhower și George Marshall pe de altă parte. A pornit dela Eden, în legătură cu strategia generală în Europa și rolul potențial al Turciei:

"Turcii vor deveni mult mai prietenoși când trupele noastre vor ajunge în Balcani", sugerase Eden. La această sugestie, Churchill a ținut să adauge, după cum citim la pagina 826 din volumul 4 al cărții sale: THE SECOND WORLD WAR: "Eden și eu eram de comun acord în ceea ce privea mersul războiului".

Cei doi bărbați de stat englezi intraveceau intrarea Turciei în război de partea aliaților, dacă și când, Peninsula Balcanică ar intra în mod activ în strategia aliaților.

O altă parte a Europei de Răsărit, văzută sub un unghi diferit de cel sovietic, a fost insistența lui Churchill la Teheran, pe tema Poloniei, în Noembrie, 1943; precum o mărturisește în volumul 5 al cărții sale, la pagina 394:

"Chestiunea poloneză a fost foarte importantă pentru noi... dat fiind faptul că noi am declarat război Germaniei pe motivul o'a invadat Polonia".

Evenimentele recente din Polonia, nu fac de cât să confirme vederile lui Churchill, cu privire la o națiune în căutarea libertății.

Scurta reconsiderare a faptelor, în legătură cu cinica împărțire a sferelor de interes, a fost probabil provocată în mintea autorului, de umbra tot mai amenințătoare a Rusiei Sovietice, asupra întregii Europe și de dilema tot mai mare a St. Unite, cum să răspundă situației, la această oră târzie.

Ne găsim astfel la încrucigarea unor drumuri necunoscute, întrebându-ne: cu ce oare am greșit noi Românii, în fața istoriei, noi cei ce am fost pavăza Europei, dela Ștefan cel Mare încoace, ca

să fim dăruiti, 90%, nu numai celui mai mare dușman al țării noastre, ci chiar al întregii omeniri, și, fără doar și poate, al întregii creștinătăți, anume: Rusia Sovietică.

ILIE SMULTEA

ANDREIU BĂRSEANU.

UN FALNIC GLAS...

Un falnic glas răsună
Din vârfuri de Carpați;
E glasul țării voastre,
Români, îl ascultați:
„De veacuri fără număr
La sânul-mi vă hrănesc;
Nici-când nu dați uitării
Pământul strămoșesc!”

Un glas din depărtare
Străbate-acuma lin;
E-al Romei glas de mamă
Din zări cu cer senin:
„Un graiu vorbit de îngeri
Ca zestre eu v'am dat;
Vorbiți-l deci cu fală,
Păstrați-l neschimbat!”

Ca tunetul de vară
Un tulnic din păduri
Trezește văi și dealuri,
Străbate munții suri:
„De câte-ori sunat-am
În vreme de nevoi,
Venit-au moșii voștri,
Toți cete de eroi!”

Și noaptea din morminte
S'aude-adesori,
O tainică șoptire
Ce 'n suflet dă fiori:
„Prin mil de suferințe
Un nume v'am lăsat;
Blăstăm, blăstăm pe-acela
Ce neamul și-a uitat!”

Răsune acest cântec
Prin munți și prin câmpii;
Trezească inimi moarte,
Aprindă inimi vii.
Iar cine neam și țară
Nemernic va trădă,
Disprețul și blăstămul
Să fie plata sa!

CREDINȚI NEMURITOARE

I. I. STOICAN:

CATRE TINERII GENERAȚIEI MELE.

Voi, tinerilor, urcați acumai plaiurile celei mai frumoase vrâste. Viața vă samănă în cale, darnic: flori, visuri, nădejdi, idealuri. Flori visați în ori ce vis... Visuri trăesc în orice floare. Floare și vis e viața cu toate nevoile ei.

Dincolo de culmea plaiului către care năzuiați, nu vedeți de cât o mare de lumină strălucitoare, visuri adormite în potirul florilor îmbătătoare...

Pășiți tot înainte, urcați mereu în sus!

Jertfind sănătate și tinerețe pe altarele muncii, pășiți înaintea!

Urcați înainte, pe cărările idealului, tot înainte!

Și dacă cădeți, în genunchi, istoviți de nevoi....

Tot înainte!

Și dacă sângele curge și vi se rupe în bucăți carnea sfâșiata de colțurile stânței....

Tot înainte!

Și dacă vi s'a scurs din răni ultima picătură de sânge și ultima suflare v'ați dat-o,...

Fiți fericiți!

Cei ce vin după voi, își vor găsi înaintașii striviți pe drumul către ideal:

Fericiți cei ce fac din viață jertfă și din jertfă ideal!

Va veni pentru vârsta voastră, o vreme, când, trecuți peste culmea plaiului, veți vedea, în locul acelei scânteieri de lumină, amurguri triste, nopți întunecate cu rare și puține raze de lumină.

S'au vestejit de mult florile fragede și curate, *s'au risipit visurile, ca mărgăritarele unei corone sfărâmate.*

Priviți împrejur: n'a mai rămas nimic din feeria de altădată.

Răscoliți însă adâncul sufletului vostru: sub petalele unei flori scuturate, la umbra unui vis adormit, sub crucea unei nădejdi moarte de mult, licărește o stea mică, scântietoare.

Parfumul florilor tinereții, amintirea visurilor de altă dată, convoiul jertfelor fără număr, au aprins și-au țintuit steaua aceea în sufletul vostru: păziți-o, aprindeți-o tot mai puternic, hrăniți-o cu sângele și cu speranțele voastre, faceți din licărire văl-vătae uriașă. Steaua aceea care e singura lumină dumnezeiască din sufletul omului, e idealul.

Indată ce-au trecut pragul tinereții, mulți, cei mai mulți, înecă în păcatele sufletului lor steaua aceasta; sânt oamenii de rând. Ei spun, și desigur cred, că Prometeu n'a existat, ori a fost nebun.

Puțini pășesc neîntrerupt pe aceeași cărare, luminată de steaua idealului; e o stea numai, o sărmană și simplă rază de lumină, dar de trebuie, fără să li ceară nimeni, se jertfesc pentru dansa, zămbind fericiți: sânt eroii jertfei pentru ideal. Ei spun și cred că Prometeu a existat și că este simbolul jertfei pentru o credință.

Păcatele vieții să se împrăstie; materialismul, cu nesfârșitul său car de poftă și ambiții, să dispară!..

Voi, tineri ai generației mele, sunteți, trebuie să fiți,—trebuie, cu ori câte jertfe,— să rămâneți toată viața: invincibila armată a jertfei, glorioasa legiune a idealului.

„Ramuri”. no. 24. 12 Mart. 1916,

L. MIRCEA:

NU UITA

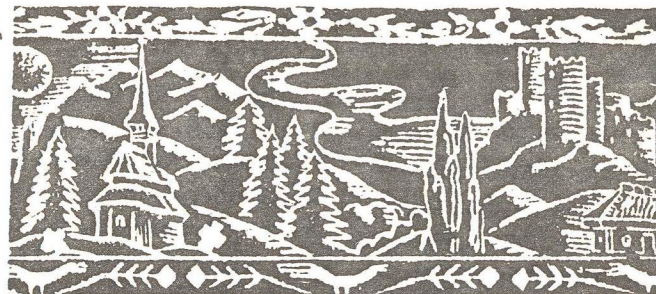
Invață-o limbă sau treizeci,
Dar nu uita pe cea străbună,
Ecoul Neamului, din veci,
Prin pieptul tău răsună.

Invață-un cântec, sau o mie,
Dar nu uita al Doinei glas,
Nici trilul pur de ciocârlie
In ochiul zărilor rămas.

Să treci cu dorul fanteziei
Prin bezna nopților pustii,
Dar nu uita căldura giei,
S'o porți în tine, cât vei fi -

Și când luceferii 'nserării,
Coboară lin în ape-adânci;
Când iuți trec valurile mării
Ca jerbe-albastre peste stânci

Intors din calea pribegiei,
Cu sufletul aprins de dor;
Să-ți stâmperei setea nostalgiei,
Cu ape limpezi de izvor.

eugenia adams mureșanu:

CLIFE

— Ioana!

O surprinse iarăși în cadrul feresterei, pierdută, rătăcită de ea însăși, gest pe care nu i-l mai putea tolera. De câte ori o căuta, o găsea în umbra perdelelor, cu ochii nemișcați peste mulțimea trecătorilor, cu aer de deținută, de copil infirm... Avea în ochi luciri stranie de dispreț, revoltă, ură, încăpățănare, care-l scoteau din minți. Nu-i putea ierta acest ascunziș al celor mai intime gânduri, care puneau ziduri de năluci între ei. Doar era soția lui... O ura și el în clipele acelea. Ar fi vrut să i-o spună chiar acum, s'o lovească fără milă, s'o umilească, să nu-i mai aparțină decât lui, să-i întindă sufletul ca pe o coală de hârtie...

— Ce înseamnă tăcerea asta, Ioana? izbucni crispat de revoltă. Nu te pot suferi făcând pe neînțeleasă. Te crozi o regină exilată. Ți-am mai spus, dacă nu-ți place, n'ai decât să pleci. M'am săturat și eu de așa o viață.

Aceleași scene, gândi Ioana. N'am decât să plec dacă nu-mi place. O spună asta fiindcă știe că nu voiu pleca niciodată... Unde să plec? Sunt o laș. Ar trebui să plec chiar acum...

— Ioana, știi bine că încă tot te mai iubesc. Nu admit să mă calci cu privirea aceea batjocoritoare, mă stigmatizează. Vreau să fiu stăpân, odată ce toate răspunderile apasă pe umerii mei. Nu mai admit nesocotirea aceasta din partea ta. Și așa vrea să lămurim odată pentru totdeauna dacă mai ții puțin la mine. E vremea să mi-o spui cinstit. Te rog să-mi răspunzi.

Ioana îl privi în față și i se făcu deodată o nespusă milă... Nu-l înțelegea. Ceace simțise pentru el n'a fost niciodată iubire. Cum poți să iubești cu mintea acoperită și legată? Nu iubire, dar milă, multă, iată singura măsură a sufletului ei de astăzi. Cum mai putea să și vorbească de așa ceva? Doar știa...

— Aștept răspunsul, Ioana, spuse din nou răspicat, aprinzându-și o țigară. Știi că nu te-am iubit decât pe tine și pentru tine am renunțat la o carieră glorioasă. Fii sinceră...

... Pentru tine, pentru tinei...

— E caraghios, vorbe iute Ioana, să ne declarăm dragoste după atâția ani. Nu vezi la ce spectacol grotesc asistăm? E melodramatic. Cum poți să pretinzi să-mi etalez simțirea, să spun atâta cantitate de iubire, atâta de admirație, atâta de răsplată pentru tot ce-ai făcut pentru mine. Nu-mi cunosc talentul de a desoifra aritmetica sufletului și să-ți spun: acesta e totalul, suma cu care-ți sunt datorare. Îți cereu ceva? Uite, îți sunt recunoscătoare pentru toate sacrificiile, de altfel cred că nu ți-am incomodat viața...

— Cum vorbești așa, Ioana? Totdeauna ai ocolit să-mi dai un răspuns întreg. Mă mistifici. Nu sunt tiran, dar e o cerință de elementară onestitate să nu frustezi, ceace, să presupunem, ți-a fost odată drag.

Ioana trecu dela fereastră și se așeză într'un fotoliu. Voia să pară liniștită, orice s'ar fi întâmplat. Adevărul e oribil, gândi ea. Pe când intervenția minciunii construiește edificii uimitoare. Ce urât și meschin ar fi sufletul ei acum, dacă ar năvăli la lumină, strigându-și dreptul la viață. Așa, ținut în firida lui, stărnit în veghe și insomnie, și-l simția numai al ei, încercănat de suferință ca un mucenic. Numai credea de acum în nimeni. Viața o fu-

gărise și o despuiase ca pe un vanat. O păcălise, ademenind-o. N'are să strice ea orânduiala lumii. Totul se va desfășura ca și înainte, potolit, fără erupții dramatice. Se va desbrăca de ea însăși mereu, până când, într-o zi, își va simți umerii grei, de cariatidă. Dar nu acum. Mai așteaptă puțin, Grig. Lasă-mă să mă ascult. E așa de bine să te vezi desprinzându-te ca o castană și să cazi prin aer, să tot cazi... Adineori, la fereastră, trebuia să lovești fără milă. Eram nevrednică de tine, tu atât de onest în toate, care, fiindcă așa ți-ai propus, nu te lași abătut o singură clipă dela hotărîrea din-tăi. Auzi? Ți-am ascuns atâția ani fața adevărată a sufletului meu. Ceace ai cunoscut, a fost o simplă fantomă. Atât. Dacă ai ști groaznicul adevăr! Nicio apă n'a fost mai amară în adâncurile ei tăcute; nicio furtună mai năpraznică în mijlocul oceanului; nicio desnădejde mai fără Dumnezeu. De nicăeri mâinile care să prefacă oroarea în cântec. Mâini de spovedanie, mâini de prescură... Decât mâini lacome care mănesc și deformează albul sufletului.

— Ioana, plângi?

Se ghemuise între brațele fotoliului parcă i-ar fi fost frig. Nu știa dacă plânge sau i-a încremenit gândul, deodată, de atâta cumplită desnădejde. Nu mai știa decât că niciun orb

n'a fost atât de lipsit de lumină cum i-a fost viața goală de iubire. De iubire îndelungă, caldă, mântuitoare...

— Mă înnebunești cu tăcerea ta, Ioana. Crezi că așa mai pot avea poftă de lucru? Nu vezi în ce hal m'ai adus?

Am să mor într-o zi de iubire, Grig, și n'ai să vezi nici atunci — își spuse ea, ștergându-și lacrimile. Îți vei da dreptate tot ție, fiindcă, în calitate de stăpân, ai numai de primit. Nicio-dată logica ta nu va fi și a inimii. Cum poți numai să încasezi, și să nu faci nicio danie?

Privi cu un impuls ciudat de milă cutele obrazilor crispați, săpate adânc ca în cretă. Ce mistuită îi e fața, gândi ea. E numai încordare, creier în continuă explorare, ca Gânditorul lui Rodin... Desigur era și el într'un fel orb... Dar nu cerea decât ceea ce i se cuvenia, un drept statornicit de lege, pe când ea?...

— Uite, Grig, trebuie să mă înțelegi. Nu vreau să-ți încurc viața. Am fost ursuză și rea. Te rog, iartă-mă.

Și ridicându-se, se îndreptă spre el, cu umerii grei de cariatidă, întinzând brațe lungi, de piatră, ca pentru a susține un edificiu.

INSCRIPTIE PE O UȘĂ

Cînd pleci, să te-nsoțească piaza bună,
Ca un inel sticlind în dreapta ta.
Nu șovăi, nu te-ndoi, nu te-ntrista.
Purcede drept și biruie-n furtună.

Cînd vii, pășește slobod, rîzi și cîntă.
Necazul tău îl uită-ntreg pe prag.
Căci neamul trebuie să-ți fie drag.
Si casa ta să-ți fie zilnic sfîntă.

T. Arghezi

Oameni mari și mici

de J. N. MANZATTI

SOCIETATEA COMPOZITORILOR ROMANI

Spre a intra în subiect, sunt nevoit a face o incursiune în panorama muzicii usoare din România de odinioară. Fără a-i atribui merite estetice sau culturale, acest gen minor a avut totuși o deosebită funcțiune binefăcătoare indirectă, deoarece a contribuit prin enormele fonduri incasate din drepturile de autor, la propagarea muzicii culte.

În afară de drama lirică, așa-zisa "operă," care raportează autorului sau caselor editoare serioase avantajii materiale, (mai ales creația unor Verdi, Puccini, Donizzetti, Rossini, Bellini, Mascagni, Bizet, Gounod, Leoncavallo, Mozart, Wagner), muzica simfonică sau instrumentală nu produce beneficii sensibile, prin faptul că se cântă rar, sau aproape deloc. În general ea constituie un apostolat, un nobil efort pentru înfrumusețarea existenței, iar nicidecum o profesiune lucrativă. Câți compozitori de simfonie sau muzică de cameră nu si-au văzut interpretată nici măcar o singură dată creația pentru care s'au trudit ani în șir! În schimb muzica ușoară (un fel de "sprit" alături de șampania franceză), pe lângă agrementul indiscutabil ce-l oferă masselor, constituie și un comerț, adeseori mai rentabil decât o uzină cu sute de lucrători. Pentru a da un exemplu, ce desigur că nu servește de regulă, voi aminti cazul Domenico Modugno, celebrul compozitor popular italian, care în doi ani a câștigat din muzica ușoară UN MILION SI JUMĂTATE DOLLARI DIN DREPTURILE DE AUTOR. Fără o perfectă organizație de percepere, acești bani s'ar fi dus în vânt, deoarece nimeni nu plătește dacă nu este constrâns de lege.

*

După cel dintâi război mondial muzica ușoară românească începu să se afirme timid, spre a cuceri apoi straturi din ce în ce mai mari de public, sfârșind prin a se impune cu egale drepturi alături de ariile ce veneau din străinătate. Snobismul publicului bucureștean respingea muzica de dans, dacă nu purta etichetă străină. Era la moda în deosebi cântecul francez, șansoneta. Impământenită prin jurul lui 1900 de către

“diseuse-le” parisiene ce cântau în localurile de noapte, printre cari cea mai faimoasă a fost Nitta-Jo, — tot ce se auzea la Paris putea fi ascultat concomitent și la București, uneori chiar în versiune românească nu întotdeauna fericită. Imi amintesc cum în preajma războiului din 1916 se adaptase celebrului vals “Sous les ponts de Paris” următorul text patriotic (redat în ortografie originală):

*Tot satul e’n picioare căci trâmbița a sunat,
Iar toți flăcăii’n floare la luptă a plecat.*

O altă nefericită improvizație împodobește melodia unui faimos tango la modă “Sous le ciel de l’Argentine”:

*De foc și fum e plină zarea,
Bubue tunu spre Ungarea.
Cavaleristi trece călare,
Infanteristi pe jos...*

Nu s’ar putea spune ca autorii plezneau de talent.

După 1920 începu o cizelare a acestui gen popular, ce din păcate nu va putea fi nicicând substituit de muzica cultă. Nouzeci la sută din melodia cântată în univers este ușoară, deoarece corespunde exigențelor marelui public nepregătit pentru aritmetica melodiei culte. Era însă normal ca progresul general să introducă o îmbunătățire, un rafinament și în creația muzicală ușoară, tocmai pentru că posturile de radio reușiseră să sensibilizeze gustul masselor, prin prezentarea la microfon a spectacolelor teatrale sau a unor personalități artistice de prima mână.

Cel care după 1920 izbuti să așeze pe făgus european cântecul românesc, fu Alexandru Leon, muzician de fină pregătire și desăvârșit pianist. Împreună cu Ionel Fernic și cu scriitorul acestor rânduri, el însuși bătrân autor de cântece de inimă albastră, reuși a impune muzica ușoară românească atenției publicului chiar rafinat sau snob, care mai înainte o refuza cu îndârjire. Apoi după 1930, începu o adevărată epocă de aur pentru compozitorii autohtoni și nu voi ezita a cita numele unor confrăți, care prin talentul lor au contribuit la consacrarea definitivă a cântecului românesc. Aceștia au fost în ordinea vechimii: Ionescu-Găină, Grigore Dinicu, Nicușor Kirculescu, Sergiu Tănăsescu, Ely Roman, Petre Andreescu, Ion Vasilescu, Sclearov, Claude Romano, Mișu Constantinescu, Gherase Dendrino, Corologos, Vasilache, Eugen Ionescu, Mișu Iancu, Dinu Serbănescu, Mălineanu, ș.a., având ca autori de texte poeți consacrați sau oameni cu știință de carte, de n’ar

fi să citez decât pe Cincinat Pavelescu, Artur Enășescu, Alfred Moșoiu, Radu Gyr, sau pe Nicușor Constantinescu, Tudor Mușătescu, N. Vlădoianu, Ion Pribeagu. Câtiva cântăreți de prestigiu ca Jean Moscopol, Cristian Vasile, Manole Stroici, Jean Marcu și Viorica Vrioni, contribuiau într-un început la difuzarea cântecului în straturile cele mai largi. Este locul să menționez și eforturile caselor de gramofon COLUMBIA, ODEON și HIS MASTER’S VOICE, cari prin procuratorii lor Geza Pogany, Carl Harth și Negreanu-Sabetay făcuseră primele înregistrări de bună calitate. Deasemenea teatrele de revistă CARABUS și ALHAMBRA, precum și orchestrele Urziceanu, Sibiceanu, Grigore Dinicu, Jean și Sandu Marcu, Predescu, Frații Stănescu, Petrică Moțoi, Honigsberg, Iuga, Albahary, contribuiau la popularizarea muzicii ușoare românești, susținuți de efortul editorial al caselor Feder, Degen, Dan, Armonia și Eșanu.

*

Înainte de 1925 nu exista o organizație națională pentru perceperea drepturilor de autor. Creatorul de muzică nu putea trăi din fructul muncii sale, deoarece nimeni nu plătea drepturi pentru melodiile ce se cântau în public. Se datorește unui strălucit ofițer din Marina regală română, astăzi vechi cetățean francez, director al Societății Franceze a Compozitorilor la Bordeaux, organizarea pe baze raționale a percepției drepturilor de autor în România. Este vorba de Mihail Constantinescu, cunoscut mai cu seamă în lumea specialiștilor, care pentru compozitori a fost providențial. În cursul unei călătorii de studiu în Franța, cunoaște pe fata unui distins funcționar al Societății Franceze a Compozitorilor, indiscutabil cea mai puternică organizație de acest fel a lumii. Se căsătorește în Franța, abandonează marina și se dedică studiului percepției drepturilor de autor. Vine în țară și printr-o muncă de titan, înfruntând mentalitatea orientală, incuria, sfidarea sau inexistența legilor, reușește să creeze în câțiva ani o organizație exemplară, devenind directorul ei general. Societatea Compozito-

Mihail Constantinescu.

rilor Români de sub conducerea lui Mihai Constantinescu avea două secții distincte: una spirituală, o asociație profesională a compozitorilor de muzică cultă, fără scop lucrativ, pusă sub președinția Maestrului George Enescu, având ca Vice-președinte pe Ion Nona-Otescu și ca Secretar general pe Constantin Brăiloiu, — și o alta a membrilor aderenți, compozitori și editori de muzică ușoară, având anexă și vasta organizație a percepției drepturilor de autor. Dintre Membrii Societății Compozitorilor Români făceau parte: Mihail Jora, Alfred Alexandrescu, Golestan, Kremer, Mihalovici, Filip Lazar, Andricu, Tiberiu Brediceanu, Sabin Drăgoi, Marțian Negrea, Zeno Vancea, Teodor Rogalski, Cuclin Dimitrie, Paschill, Paul Constantinescu, Costică Notara, Buhociu, Breazu, Brânzeu, Alfons Castaldi, Enacovică, Romeo Alexandrescu, Mihai Daia, și alții. Am avut onoarea să fac parte timp de șaptesprezece ani din comitetul Societății Compozitorilor Români. Ceiace a realizat pentru țara sa Mihai Constantinescu, constituie o operă de enorme proporții, la simplul gând că muzica ușoară raportează mari drepturi de autor. Din imensele fonduri incasate, ce în parte reveneau societății de percepere, Mihai Constantinescu alimenta secția compozitorilor de muzică cultă pentru tipărirea de lucrări în spirit clasic; cu altă cotă la fel de însemnată, finanța cea mai frumoasă culegere de folklor românesc, sub direcția savantă a lui Constantin Brăiloiu, despre care vom scrie în altă împrejurare. Voi adăuga doar că era unică prin importanța sa în analele societăților internaționale de compozitori. Sper că schimbările de regim sau tragediile naționale nu au alterat această neprețuită comoară.

Am dorit să subliniez în treacăt, mai ales pentru detractorii muzicii ușoare (printre cari adesea mă număr eu însu-mi, când ascult urlându-se la radio cântece vomitive), că un om de inițiativă reușise să creeze din nimic o organizație națională la fel de importantă ca postele sau impozitele Statului. Adminis-trând riguros și inteligent această calamitate necesară -muzica ușoară-, s'a promovat difuziunea muzicii culte și a folklorului național inestimabil.

Imprejurările istorice l-au silit pe Mihai Constantinescu să părăsească țara. Astăzi este director în Societatea Franceză a Autorilor, Compozitorilor și Editorilor, considerat ca element de vastă competență. Dacă odinioară a onorat prin activitatea sa patria de origină, astăzi servește cu aceiași demnitate țara de adopțiune și câmpul muzicii internaționale.

ovidiu vuia:

„LA SECERIS” de TIBERIU BREDICEANU

Soților Clorogariu

Tiberiu Brediceanu la 60 de ani

Socotim pe bună dreptate Banatul ca regiunea jocului și cântecului, Lugojul — această Florență a țării, orașul salcânilor albi de pe Timiș, este de bună seamă, capitala spirituală a acestei părți de Românie.

Dar dacă ne-am opri cum suntem obișnuiți în general la delimitarea geografică a ținutului deci la apa Mureșului am săvârși o regretabilă greșeală când ca personalitate muzicală Banatul se întinde mult mai la Nord cuprinzând meleagurile dintre Crișuri, casa Moților până sus chiar la porțile de piatră ale Maramureșului. Exemplul cel mai bun îl oferă "bănățeanul și logojanul" ION V I D U, născut într'un sat de pe Crișul Alb, cu studiile făcute la Arad, mult timp activ în acest oraș. E drept că Lugojul a însemnat împlinirea carierei sale, cel ce organizând și învățând de la corurile de țărani a pus cu adevăratele bazele artei corale culte românești, fără să-l putem omite aici cel puțin, pe profesorul său de la Iași, Gavril Muzicescu.

Lăsând la o parte opera lui Ion Vidu, nu ne-am putea explica și nu am câștiga o concepție clară asupra evoluției ulterioare a muzicii bănățene și în primul rând a celui de care dorim să ne ocupăm în continuare a-nume: TIBERIU BREDICEANU.

T. Brediceanu se naște în 1877 dintr'o celebră familie de patricieni bănățeni, tatăl; Coriolan, luptător naționalist, fratele Caius, îi urmează; sora lor Cornelia va fi soția marelui poet Lucian Blaga.

În arta muzicală, maestrul principal al lui Brediceanu i-a fost folclorul românesc căruia îi rămâne credincios o viață întreagă. Contribuția lui într'acest domeniu, deși mai puțin cunoscută, nu este mai prejos de cea a lui Bela Bartok sau B. Smetana.

Pe lângă folclorul bănățean, îl va interesa și cel maramureșean și transilvănean, contribuind astfel la o unificare spirituală, realizată în poezie de Aron Cotruș și în sculptură de Romul Ladea, ambii fascinați de Craiul munților: HORIA.

Neîndoios, activitatea lui Tiberiu Brediceanu dintr'un anumit punct de vedere, apare prea limitată la un același gen, nu caută, cu

alte cuvinte, universalizarea atât de caracteristică lui Enescu, ceea ce, desigur, după unii, poate fi considerată drept deficiență. De și în cazul lui Enescu ar fi posibil să se susțină că a fost prea devreme trimis în austera Viena, copilul minune ar fi învățat mai multe dacă la fel ca Eminescu ar fi străbătut Țara românească în lung și lat, până la epuizare. Pe această cale și-ar fi găsit propriile resurse și astfel nu ar fi căzut atât de precoce sub dominația wagnerianismului, ceea ce reprezintă pentru el un balast, piedică în propria-i realizare, oricât ar fi specialistii în această materie, de altă părere...

Intorcându-ne la Tiberiu Brediceanu, el este pentru muzica românească autorul a câtorva încontestabile capodopere muzicale, printre acestea, înscriindu-se și opera: "LA ȘECERIȘ".

De fapt, lucrarea cuprinde o ansamblare de coruri în cea mai demnă tradiție a lui Ion Vidu, cu arii în care melodia, doina, hora și cântecul haiducesc, sunt ridicate la rangul muzicii culte, pentru vocea omului, atât de apreciată și de Beethoven, compune adevărate lieduri, cu motive însă tot timpul, populare.

Doina "Câte flori pe deal în sus", atât de minunată, de altfel bine cunoscută, atinge astăzi în inima noastră de exilați profunzimi cu deschizături spre absolut, farmec sfânt ce-l mai posedă numai legenda Mioriței sau basmele lui Ion Creangă. Melodioasa ei cantabilitate este de fapt, expresia "dorului", floarea reginei din sufletul românului, găsându-i-se corespondente în "DOINA" lui George Cosbuc, "CÂNTECELE" lui Octavian Goga, sau "SARA PE DEAL" a lui Mihail Eminescu. Și, precum acestea constituiesc vârful perene înălțate pe orizontul literaturii noastre, așa și Doina: "CÂTE FLORI PE DEAL ÎN SUS", rămâne un tezaur al muzicii culte românești.

Ar fi mai ales de comparat cu: "SARA PE DEAL", stea nemuritoare pe cerul creației eminesciene. Dacă poetul în poezia respectivă reușește prin gama cuvintelor să reproducă

efecte muzicale, Tiberiu Brediceanu aşază notele pe trepti de unice armonii, reface un cadru, un cadru de dreptul poetic, împodobit pe de margini cu brăile şi costume naţionale luate parcă din pictura cu mistere a lui Ţoculescu, totul brodat pe ghergheful simţirii româneşti, nostalgia şi dorul purces de la străbunii străbunilor până în fiinţa de cer a locuitorilor regiunii Carpato-Dunărene.

"LA SECERİŞ", este închinată mitului agricol, mai bine zis sărbătorii câmpeneşti convertită din eveniment anual, în legendă... Ea poate fi alăturată de creaţiile cele mai luminoase ale lui Grigorescu, sau de "NUNTA ZAMFIRĂI" a lui Coşbuc. Întrădevăr, în arta lui, Brediceanu limita dintre poezie şi muzică se anulează, cele două arte devin una, cum le găsim de altfel în cele mai vechi tradiţii populare.

Brediceanu, până la urmă, nu se arată mai puţin rafinat în întrebuinţarea motivelor populare, pe care le simplifică sau amplifică, după nevoie, decât marele George Enescu sau în sculptură modernistul Brâncuşi...

Ca orice privighetoare a satului, el a preferat să rămână legat de stâlpul pridvorului casei părinteşti, cuib clădit în legea pământului patriei sale.

Noi, Românii mai ales, nu trebuie să-i luăm asta în nume de rău. Din contră, să descoperim în creaţiile lui zăcămintele nepieritoare ale autohtonsimului nostru, locul unde putem fi cu adevărat la noi acasă, vatra românismului de totdeauna.

În semn de omagiu, ca fost director şi fondator al Operei din Cluj şi Bucureşti, cred că ar fi mai mult decât binevenit, ca fiecare staţiune să fie deschisă, măcar odată la trei ani cu nepieritoarea operă a lui Tiberiu Brediceanu: "LA SECERİŞ".

OVIDIU VULIA

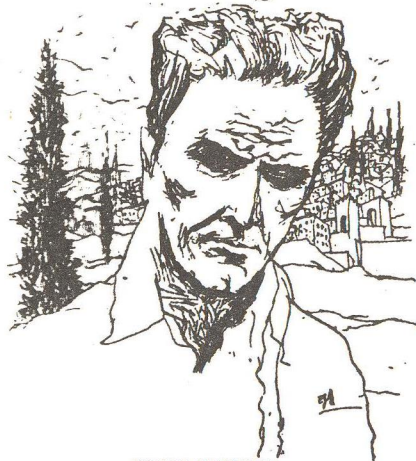
xxXxx

U. Popescu

SCRISOARE DIN MUNȚI

TATĂ, munții şui, au îmbrăcat sarică de aramă,
N'auzi cum iară, ceterile, cetinile te cheamă?
Pădurile au ruginit ca toamna în tulle
Şi cineva a zugrăvit în frunzară, ospăţ de curcubee.
În padină şi-au făcut culcuş, nişte ciute de iască,
Miorile noastre iarba de ceară nu vreau s'o mai pască.
Astăzi, am cioplit un tulpnic Savetii, să-l aibă pe Tîrgu Găinii
Acuma ştie horii, ai s'o auzi, de s'or minuna străinii.
Mama-i tot cu grije, mereu să uită 'n calendar
Şi Lisandru-i cere 'ntruna bănuşi, să cumpere abecedar.
Era să uit, fata gornicului, ceia, care şapte veri a tot bolit,
Eri pe la ojină, în mână popii s'a sfîrşit.
Tată, cum de nu te mai întorci? Acolo jos în ţară
N'a 'nceput în frunze, în mirişi şi 'n cer, vara să moară?

VASILE POSTEUCA

De bună seamă . . .

Mama, de bună seamă, albește pânză și'n rai,
Și ne-așteaptă să ne'ntoarcem din lume,
Prigoniți de fiară, numai răni, fără strai,
Spunându-i lui Dumnezeu necazurile noastre pe nume.

I-o fi dat Maica Domnului vreun colț de livadă,
Să-și puie straturi și-acolo, cu bușuioc și gheorghine,
Că ea n'a știut să iasă din timp și să șadă.
Ei, numai truda i-s'a potrivit omeneste și bine.

Poate că măcar acolo, scoborind din tăpșane,
Vine din când în când, tata, pe Șargu, călare,
Ca demult din "Urlaub", de la împărat, din catane,
Cu inima plină de șagă, de cântece și de soare.

Iar ea, și-acolo, c'un struț de flori, la porțiță,
În tulpănel cum purtau bucovinencele, verde,
Își schimbă șivoiul lacrimilor în veșnic lăicer de
Dragoste cu alesături de mac înflorit și crăiță . . .

Ori, poate că pregătește ca'n sat, parastase
Și slujbe pentru sfântul Potir, pentru Crin:
Să'nvie duhul lui în vatra țării mănoase,
Spre știre că jertfele nu-s' duse, ci vin . .

Și'n dumineci venind dela biserică și țintirim,
Se roagă pentru neamul răstignit în prigoane,
Iar lacrimile ei de bribănoc și chilim
Îi luminează pe cei ce s'au urcat în icoane.

Mama n'a murit. A deschis doar fereastra spre zare,
Și-a pășit ca'ntr'o scumpă visare, o treaptă;
Și-acum vede viața cât nesfârșitul de mare,
Și plânge și'n cer, cu dor, și ne-așteaptă . .

Vasile Posteuca

AUREL D. BUGARIU:

Mituri Despre Șarpe

"ȘARPELE FANTASTIC"
dela Constanța

Șarpele, despre care Vechiul Testament spune că este: "Mai șiret decât toate fiarele câmpului pe cari le făcuse Domnul Dumnezeu" (Genesa 3:1), și despre care, din copilărie, învățăm că a ademenit-o pe Eva de a mânca din "pomul cunoștinței" și a cauzat astfel alungarea din grădina Eden a celor dintâi oameni, Adam și Eva, este pentru noi creștinii duhul răului, adică, întrușiparea lui Satan.

Aceasta este ceea ce în general, cei mai mulți oameni știu despre mitul șarpelui. În realitate însă, acest mit al șarpelui este cu mult mai vechi. Așa, de pildă, șarpele pe care noi îl privim și considerăm ca pe un "făcător de rele", a fost cinstit și adorat de către multe neamuri ale pământului, înainte de era creștină. Aztecii, vechii locuitori ai Mexicului, au adorat un zeu-șarpe, cu pene strălucitoare, care reprezenta noaptea și în același timp moartea și care se zice, se hrănea cu inimi de tineri ce îi erau jertfiți pe altare în ceremonialuri speciale. Pieile Roșii din America de Nord, au venerat de asemeni șarpele ca pe un stră-

moș al rasei lor, căruia i-au ridicat totemuri. În Africa, la unele triburi, se găsește la fel acest cult al înspăimântătorului șarpe Vaodu, căruia i se ofereau în cadrul unor ritualuri speciale, căprioare și chiar copii, ca hrană. La vechii egipteni, șarpele a fost cinstit ca o întrușipare a zeului Seth, sub numele de Apolis zeul care aducea seceta și moartea, și dușmanul lui Horus, care era zeul recoltelor și al soarelui. Pe multe morminte și temple egiptene s'au găsit sculptați șerpi. Chiar în România, la Constanța, a fost descoperită în anii trecuți statuia de marmoră a unui șarpe fantastic, care datează din secolul al 2-lea sau al 3-lea A.D. Iar strămoșii noștri, Dacii, aveau drept drapel un șarpe cu cap de lup cu gura deschisă, care-i însoțea în lupte și care, în bătaia vântului, scotea sunete.

În folclorul românesc, șarpele sau balaurul, ocupă un loc important. Iovan Iorgovan, se luptă și ucide balaurul care păzea peștera de pe valea Cernei din apropierea Băilor Herculane de azi, de unde se zice că ieșeau muștile columbace. La fel, alți Feți Frumoși și feciori de împărați din poveștile noastre, îi găsim în lupte cu șerpi uriași sau balauri cu șapte capete, pe care, până la urmă îi răpun. Spre deosebire însă de alte popoare, la noi la Români, șarpele nu este venerat, nici nu i se aduc jertfe, sub formă de ritualuri. El este privit și descris în sensul biblic; adică aducător de năpastă și întrușipare a răului.

ROMANIA

Românilor din exil

Spîță de daci cu junghiul în șerpăre,
Țară de rumâni pietroși, de cremene,
Cu cetini și izvoare
De răcoare,
Gemene,
Alt rai nu e să-ți semene.

România — stemă de vifor, altar,
Ierusalim al sufletului meu,
Prag de cer, flamură de foc,
Și azi și mâine și mereu,
Ție, hotar de lumi fără noroc,
Îți închin iar și iar și-ți las
Dorul amar, ruga, cântu-mi de jar
Cu fiecă zbor și fiecă pas.

România — pisc alb, iconostas,
Ca nici când, te simt vie și-aproape!

Când o să vâslesc în lumină, pe ape
Sihastre, albastre,
Să-mi pui pădurile tale sub pleoape,
Să le răsfrâng undeva 'n curcubeu,
Umbrar la coverga Lu Dumnezeu.

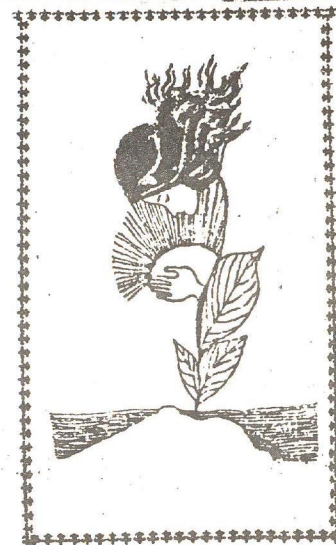
Și târziu, barem în somn pe sub lună,
Să le mai aud foșnirea, doinirea
În «limba» română...

ALEXANDRU GREGORIAN

11 Martie 1981

Vera Cruz - Benalmádena

DUMITRU ICHIM

Imprumut de cântec

Prietene, împrumută-mă cu un cântec pentru această tristă de oaze
ce le-am strâns de pe țărm, semințe albe și vocale de nisip după chipul și
asemănarea vântului. Împrumută-mă cu un cântec! Vreau să mă joc de-a
ascunselea cu aceste goțice oprite pe prag de Cuvânt, până când ne vom
pierde pentru totdeauna ascunsul perfect, sete de alte sunete pe care le
bănuiesc ceruri în stâlpii de lemn ai casei părintești.

Ale cui sunt și ale cui ar fi trebuit să fie? Cine le-a purtat s'a rostit
către balansul portocaliu de mări — poate cer, poate răsărire, dar de ce
ai le port eu strălucirea, îndolala, chipul și scările?

Deseori pe la poartă îl treceau pe sub pânzele albe de în către Apus,
cu tăcerea celor patru brazi — mică pădure trasă de boi cu ștergare în
coarne. Unde îl duce mamă? Și mama plângea în urma celor patru
brazi veniți de la nord și de la sud, de la luceafăr și de la mac, să-l ducă,
să-l tacă în cetini, să-l strige 'n grădina cu tei de unde fusese adus.

Va fi din nou lună plină și oră de trecere. De-a v'ați ascunselea? De-a
v'ați pierdutelea? Cînd de Taină în bobul de grâu! Și-i liniște de
înflorite mărul.

Prietene, ora de trecere! Împrumută-mi cântecul tău pentru această
zestre, toarsă mai frumoasă decît crinul, dăruită la țărm pentru țărm. Am
nevoie de fluier în spatele stîni pe unde duce cărarea după închipuirea
logodnei acasă la noi.

Vinul și pâinea. Acesta este trupul meu. Trebuie să duc chipul
înapoi, Mioriță bălăie, pentru Împăcare. Brad, Voroneț, viață de la
Stupca și Ștefan cel Mare și Sfânt de la Putna. Acesta este trupul meu.
Păine și vin.

Amintirea miehului, plinită de tei, ca o baladă coboară pentru țărm,
pentru celălalt, pentru jocul de-a v'ați ascunselea și niciodată de-a v'ați
pierdutelea.

Amintirea miehului, plinită de tei, ca o baladă coboară răscrucile de
vânt — lumină arzând din strămoș în strămoș până în vale unde se
măpumește pentru învrednicire în numele cireșului și a troiței de la
fântână.

i. g. dimitriu

PATRIARHALĂ DACĂ

Pe-o creastă de munte'nsorit
Stau casele dace, ciorchine
Și muntele pare'nflorit.
E greu să se urce în cuib de vultan
Jivine străine.

Viu focul sbucnește din vatră,
Femeia își fierbe păsatul,
Flocoșul dulău de-abia latră.
Când străjuie curtea stăpână zovodul
Trecește tot satul.

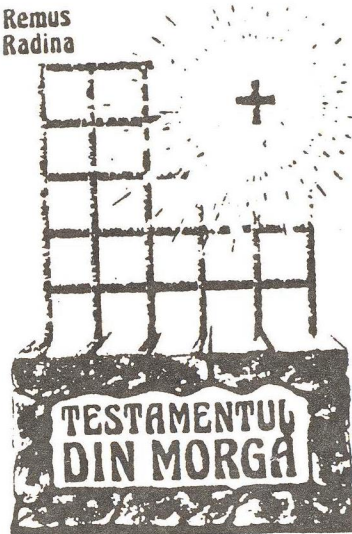
Și arde tot cerul de soare!
E-un zumzet în firea întreagă!
Prin crengile grele de floare
S'alungă în roiuri gonace albine
Căci vieața li-i dragă.

Dar cerul se prinde'n furtună,
Nori negri frământă văzduhul
Și Zeul mânia își tună,
C'ășa doar în flece zi călduroasă
Se curmă zăduful.

CĂRȚI

Remus
Radina

De când s'a aciuit la
conducerea României, o
gleahtă de aduși de vâ-
turi, gleahtă impusă de
Moscova și de când un
mare număr de scriitori
și intelectuali ai țării
noastre de bastină și-au
găsit sălaş în lumea li-
beră, au apărut, atât în
limba română cât și în
alte limbi de circulație
universală un număr im-
presionant de cărți, în
cari este dată în vileag
de cei ce-au trăit-o pe
propia lor piele, una din-
tre cele mai mari barba-

rii a veacului nostru: barbaria comunistă.

În această carte a sa, Remus Radina mărtu-
risește încăodată pentru opinia publică mon-
dială, crimele și ororile comise de gealații
guvernului comunist al României în închisori
și'n lagărele de exterminare. Valoarea docu-
mentară a acestei cărți este cu atât mai pre-
țioasă, datorită faptului că descrie și oro-
rile și crimele comise de trepădușii lui Ti-
to, față de Români ce, în drumul lor spre lu-
mea liberă, au fost prinși și arestați în timp
ce traversau Jugoslavia.

Iată mai jos, reproducă în facsimil, PREFA-
ȚA, la această carte, semnată de marele nostru
scriitor român de limba franceză: EUGEN IONES-
CU:

Arestările politice, detențiile, temnițele, tortura, masacrele, represiunea, denunțările, tentativele de evadare (dar unde, în această lume odioasă?) au devenit monedă curentă. În fața amenințării se răspunde prin lașitate, acceptare, dar de asemenea uneori prin curaj, eroism, sacrificiu.

Este ceea ce face Remus Radina, unul dintre eroii sau sfinții epocii noastre. Un martir voluntar, care nu renunță nici la credința sa, nici la ceea ce îi dictează conștiința.

„TESTAMENTUL DIN MORGĂ” nu este o carte literară. Literatura și stilul frumos sunt pentru timpurile fericite. Cartea lui Remus Radina este o carte mare pe care puristii o vor găsi simplă, uneori, dar care este o mare mărturie, încă una, vibrantă, simplă pe bună dreptate și din fericire, adevărată, înalt și brav omenescă, care răscumpără josniciile noastre, slăbiciunile noastre: cine își pierde viața, o va câștiga; cine crede că o câștigă, o va pierde. Remus a câștigat-o.

De fiecare dată când mă găsesc în fața unui astfel de document, mă întreb cu îndoială și îngrijorare: eu însumi, într-o situație asemănătoare, aș rezista?

Mă înclin înaintea curajului lui Remus Radina și-l invidiez de a fi îndrăznit totul.

„TESTAMENTUL DIN MORGĂ” al lui Remus Radina este, fără doar și poate, o carte sguduitoare pe care o recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri.

Alexandru Gregorian

C
O
A
S
T
A

SOARELUI

-- POEME --

Salamanca, 1982

De poetul și ziaristul Al. Gregorian, mă leagă o amintire veche... Zic, „veche”, datorită trecerii anilor...

Incepuse să dea Exilului un ziar în limba română, la Roma, în țara străbunului nostru Traian, intitulat atât de sugestiv: „ȚARA”. Și, dacă nu mă lăseală amintirea, acesta a fost primul ziar tipărit, din Exil (Între timp, mai apăruseră alte publicații mimeografiate).

Îi trimiteam pentru ziar știri din comunitatea română din Zona Franceză a Germaniei de Vest. L-am întâlnit apoi pe peronul gării din Roma, unde, în urma schimbului de corespondență dintre noi, comunicându-i că voi sosi în cetatea „bădiei Traian”, cu ocazia pelerinajului românilor din Germania, în cadrul „Anului Sfânt” din 1950, al Bisericii Catolice, mă aștepta, ca să ne cunoaștem și personal, nu numai din scrisori...

În anul 1956, primeam din partea dănsului, aici în America, volumul său de: „POEME PENTRU FRĂȚII MEI”, cu următoare dedicație: „D-lui Nicolae Novac, cu sentimente românești”...

Apoi, drumurile tragioului nostru Exil, au pus capăt corespondenței dintre noi, ca acum, în anul 1982, să-i primesc, prin intermediul confratelui Ovidiu Vuia, ultimul său volum de versuri, scris sub: „COASTA SOARELUI” din Spania, care este de altfel și titlul respectivului volum, apărut în editura Asociației Româno-Spaniole din Salamanca, de sub conducerea d-lui Aurelio Răuță.

Mi-am permis a face această introducere, pentru a-mi documenta bucuria ce-am trăit cu ocazia primirii acestui volum de poezii al confratelui de vis și ideal: ALEXANDRU GREGORIAN, în paginile cărui am întâlnit atâta lumină, atâta soare, atâtea folori; cântece de păsări și zumzet de gânganii, dar și o nespusă dragoste de Țară și Neam, după cum cititorii noștri o pot singuri constata din poezia „ROMANIA”, dedicată „Românilor din exil”, pe care o reproducem în întregime în acest număr al buletinului nostru, la pagina 30.

Regretăm că spațiul restrâns al buletinului nu ne permite a ne opri mai amănunțit pe marginea acestui admirabil volum al d-lui Al. Gregorian, ca atare, de încheiere, oferim cititorilor noștri, acest PSALM:

Nu uita și să te'nchini
Când mergi ziua sub măslini,
Că'n frunzișul argintat
Crește'n poale nimb rotat
Descântat pe patrahir
Din lumină și din mir.

Uite-te'mprejur, la dus,
Că trece pe zvon Iisus.

Preot prof. G. Calciu

SAPTE CUVINTE CĂTRE TINERI

- München 1979 -

Editura: Ion Dumitru din München, Germania de Vest, a dăruit exilului nostru o seamă de cărți românești, a căror valoare literară și istorică nu poate fi contestată de nimeni și niciodată. Dar, fără doar și poate, dând exilului în cadrul unui volum, cele SAPTE CUVINTE CĂTRE TINERI ale preotului, martir pentru credința sa, Gheorghe Calciu, rostite dela altarul bisericii: "Radu Vodă" din București, cu concursul financiar al "Asociației Culturale Ortodoxe Române" din Bavaria, cu binecuvântarea Episcopiei Ortodoxe Române din Europa Occidentală, cu sediul la Paris, în Franța, Editura Ion Dumitru a împlinit, nu numai un deziderat istoric, atât de necesar exilului nostru, ci, și-a dovedit, în același timp, necesitatea de netăgăduit a existenței sale.

Nu, nu este posibil să facem o recenzie acestei cărți atât de adânc grăitoare, căci a în-cerca una ca asta, ar însemna să scriem la rându-ne, un alt volum, pe marginea acestor șapte predici ale Pr. Gheorghe Calciu, ce se află acum întemnițat și maltratată pentru faptul că a îndrăznit să mărturisească, din fața altarului, adevărul creștin, refuzând să accepte inmixtiunea în afacerile bisericești a guvernului ateu al lui Nicolae Ceaușescu, cât și apăsarea capului, ce i-a fost cerută de către Mitropolie.

Cele șapte predici ale Pr. G. Calciu, rostite, dela 8 Martie la 19 Aprilie 1978, rămân fără doar și poate, un document istoric al adevăratei biserici ortodoxe române.

Carnet

* REVISTA SCRITORILOR ROMÂNI, editată de Societatea Academică Română de peste hotare cu actualul sediu în orașul München din Germania de Vest, care a împlinit un sfert de veac de frumoasă și fructuoasă activitate românească în lumea liberă, aflându-se de prezent sub conducerea d-lui Constantin Sporea, ne aduce, ca de obicei, în cele 224 de pagini ale numărului 18, un material nespus de bogat și variat.

Bucurându-se de colaborarea unui mare număr de scriitori români din Exil, nu-i decide mirare că, REVISTA SCRITORILOR ROMÂNI, este și rămâne una dintre cele mai serioase publicații de limbă română de peste hotarele țării noastre de baghină.

Semnează în acest număr: Al. Gregorian, Florica Bațu, Virgil Ierunca, Veturia Manuilă, Nicolae Novac, Vintilă Horia, S.G. Theodoru, Mircea Eliade, D.D. Ichim, N. Baltador, Mihai Niculescu, I.I. Mirea, Sergiu Grossu, Gh. Drăghințescu, Ion Popinceanu, C. Cernegură, M. Cismărescu, Monica Lovinescu, etc.

La ilustrarea revistei au fost folosite reproduceri după lucrările inedite ale fostei profesoare de compoziție decorativă la facultatea de Arte Frumoase din București; Maria Pană Buescu.

Cititorii noștri care doresc să primească această admirabilă revistă, sunt rugați să se adreseze direct d-lui Constantin Sporea, Fritz-Meyer-Weg 47/I - 8000 München 81, West Germany. In asigurăm că n'o să le pară rău.

* LIBERTATEA, se întitulează noua publicație de limbă română ce a apărut cu primul ei număr la începutul lunii August, în New York, având ca redactor pe dl. Niță Nicolae, cu promisiunea de a apărea lunar. (Adresa redacției: 47-15 - 44 St., Ap. 1R, Woodside, N.Y. 11377).

Impresia ce ne-a făcut acest prim număr al

acestei noi publicatii,este că,în primul rând se adresează comunității românești din orașul New York. Asta,mai ales,citind articolul dela pagina 8,întitulat:"DREPTATEA,MILHOVAN ȘI AGENȚII STRĂINI"...,în care se accentuează că:"Crezul de bază al periodicului "Dreptatea" - ce apare tot la New York,sub conducerea lui George, zis:Dean (?) Milhovan - este:legătura permanentă cu țara,în cazul nostru,România condusă de un regim comunist..."

Dorim noului confrate de luptă și opinie viată lungă pe frontul de bătălie împotriva celui mai mare dușman al civilizației creștine,anume: comunismul ateu și oozile lui de topor,din mijlocul comunității noastre românești de peste hotare.

*

VATRA,foale românească de opinie și informație, de sub direcția d-lui Dr. Petre Vălimăreanu ce apare,la Freiburg,în Germania de Vest,adică cea liberă Germanie,ne aduce la cunoștință că în ziua de Luni 14 Iunie,s'a stins din viață, la vârsta de 65 de ani,în orașul Rastatt,fratele de cruce Dumitru Neaga.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

*

* HYPERION,4 rue du General Henrion Bertier 92200 Neuilly-sur Seine,France,Europe,vă poate da toate informațiile în legătură cu procurarea de cărți în limba română pe care le doriți. Se trimite gratuit,la cerere,primele două numere ale buletinului.

*

* SALUTĂM înființarea unui CENTRU CULTURAL ROMÂN în orașul New York,ce a luat ființă pe data de 24 Iulie,1982,scotând în același timp și un buletin informativ,întitulat NEW YORK SPECTATOR,având ca redator pe dl. Calus Boeru-Vlas.

*

* RUGĂM din nou cititorii noștri,care au cărți românești de care se pot despărți,să le dăruiască bibliotecii noastre dela Casa Română.Donațiile vor fi confirmate în buletinul nostru.

ENGLISH SECTION

SONNET: EXCELSIOR

My soul's dear pair is guiding me from far:
I feel the breeze of his unfolded wings;
I hear his voice that stirs the air and rings.
His speedy turns which sparkling wreaths up are.
I climb Faith's hugest crag his glide to see;
I watch him with the falcon's piercing eyes.
My airy twin above me searing flies.
"Excelsior," he says, "come, follow me!"
Thus round his orbits I am doomed to rove.
To hear his calls of everlasting love.
To touch his soul as I should touch the sky.
But when in gloominess my dear is clad
I know that in my barren thoughts has read.
And in his blissful silence he will cry.

* * *

SONNET: FAIREST FRIEND

How shall I estimate here with the pen
My debts to you, o dear and timid hand?
May Honesty reveal the fairest friend
Whose name with envy's on the lips of men?
May Faith betray to a society
Of slanderers the innocence, the balms
Which cure the wounds and feed the songs and psalms
With tenderness and grace and piety?
Devotion, Gratefulness, come now to me,
And for that hand be my heart's legacy.
With tears and dew, go, wash it every day!
And when my end is near, to Death I'll say:
"Protect that hand and lay it on my breast;
I sang for it; it is my friend, the best."

EUGENIA ADAMS-MUREȘANU

ION CREANGĂ

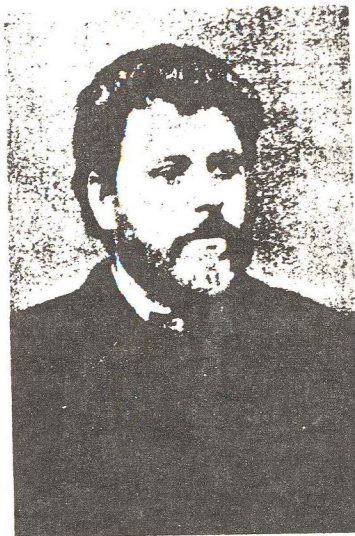
by Nicolae Novac

Translated by Margot Jaques

Ion Creanga is, without any doubt, the greatest folk-story teller of our country. Since no one before him, nor after him, succeeded in raising the stories of our country populace to the level of literary works with an established universal circulation. Although less known in universal literature than the fairy-tales of the Brothers Grimm, the stories of Creanga surpass greatly those of the two Germans by their real literary value. But what makes their translation difficult and their popularization in universal literature, is just the very idiomatic Roumanian language which gives them their matchless beauty and charm.

In the year 1964, it was 125 years since the birth of Ion Creanga, and 75 years since his death.

Ion Creanga was born on June 10th, 1839, in the little village of Humulești, in the Moldau (Moldova). He went to school at Târgu Neamț, where his teacher was the monk Isaia Teodorescu, called "Popa Duhu" - Father Ghost, whom he will remember lovingly and recreate in his immortal works. This is followed by a preparatory school, and in the fall of 1855, he enters the seminary of Socola, whence he is forced to leave because of his father's death. On December 26th, 1859, he is made a deacon and called to the Sf. Treime (Trinity Church) in Jassy. In 1863 he enters the

Ion Creangă

school of "Treii Ierarhi", and in 1867, he publishes his Alphabet book (Abecedar) under the title of "New Method of Writing and Reading".

Being of an independent nature Creanga is excluded from the ranks of the clergy in 1871, and in 1872 has to give up his teaching post, and moves to the outskirts of Jassy (Mahalaua Ticăului) which will become famous, since, in the year 1875, a close friendship is established with the poet Eminescu to whom he extends hospitality as he finds him in difficult circumstances, without means of support. With the encouragement of Eminescu, Creanga begins to put into writing his first works: "Soacra cu trei nurori" (The mother-in-law with three daughters-in-law?) and "Capra cu trei iezi" (The nanny-goat with three kids) (1875), then "Punguța cu doi bani" (Two-coin pouch),

Dănilă prepeleac" and The Story of the Pig - "Povestea Percului" (1876). In 1877, Eminescu leaves for Bucharest, while Creanga is publishing "Povestea lui Stan Pașitul," "Harap Alb," and "Fata babei și fata moșneagului" (Granny's girl and grandpa's girl), and the following year: "Ivan Turbinca."

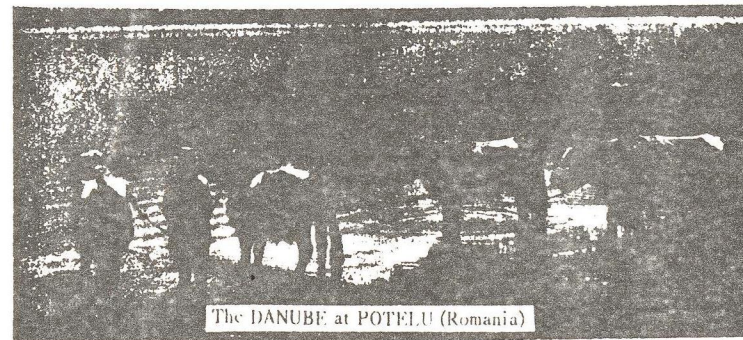
Finally, Ion Creanga approaches the epoch of his literary maturity, and is writing those admirable "Amintiri" (Memories) of which he publishes the first and second part in 1881, publishing at the same time in the periodical "Contemporanul" some folk poetry he had collected. The third part of his "Childhood Memories" (-Amintiri din copilărie) will appear in 1882.

Being in poor health and pain, Creanga gives up in 1885, the teaching post (to which he had been reinstated in 1874) at the school of Păcurari, where one of his pupils was Jean Bart who later became a writer. In 1888,

he finished the 4th part of his Childhood Memories ("Amintiri din Copilărie") which, however, he will not see in print, since he dies on December 31st, 1889.

* * *

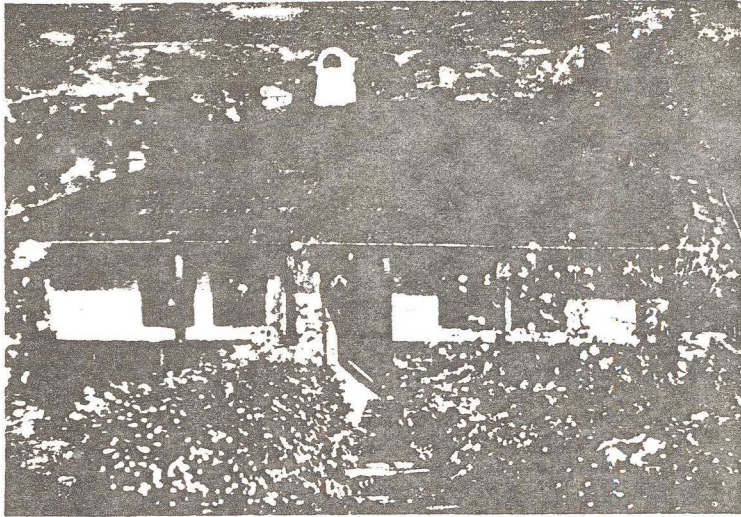
This is, in brief, the life of the greatest teller of folk stories of our people, who, by his works universalized Roumanian literature, winning a place of honor for the humble village and simple folk of his childhood and adolescence. Through him, the spiritual treasures of our people find an outlet and join the ocean of universal folk literature. His works have been translated into many languages, among them English, achieving wide circulation, rising above time and passing the Roumanian frontiers. And as they have delighted the childhood of so many generations, they now delight the childhood of our children and will be enjoyed by future generations. For from now on ION CREANGA belongs not only to us Roumanians but to the entire civilized world.

THE TWO-COIN POUCH

by Ion Creanga

Translation by Margot Jaques

Creanga's Hut

Once upon a time there was an old woman and an old man. They were neighbors, way out in the country. The old woman had a hen which laid eggs for her twice a day, and she enjoyed lots of fresh eggs but gave none to her neighbor. The old man had a rooster, and losing patience one day, he said to the old woman:

-You lucky neighbor, you certainly are living high as at the Cremene Fair. Won't you please give me some of your eggs as a special treat!

-I should say not, said the old woman who was very stingy. If you feel like tasting eggs, give your rooster a good beating to make him lay eggs for you to eat; that's what I did, beat the hen, and look how nicely she is laying eggs for me.

The old man, being hungry and anxious, follows the old woman's advice, catches his

rooster, gives him a good beating, saying:

-Now; either you lay eggs or leave my house and stop eating without earning your keep!

The rooster, as soon as he escaped out of the hands of the old man, ran away along the roads, aimlessly. And as he was walking along a certain road, he found a pouch with two coins. He picks up the pouch, and carrying it in his beak, he turns back toward the house of the old man. On the road he meets a coach with a boyar and two ladies in it. The boyar takes a sharp look at him, notices the pouch in his beak and says to his coachman:

-Man, get down and see what that rooster is carrying in his beak!

The coachman quickly descends from the driver's seat and quickly catches the rooster, snatches the pouch out of his

beak and hands it to the boyar who pockets it nonchalantly, while the coach is proceeding. The rooster, annoyed by this, runs after the coach, protesting loudly:

Cock-a-doodle-do! Noble boyars Give me back my two-coin pouch!

The boyar, irritated thereby, upon passing a well he orders his coachman:

-Man! Take that impudent rooster and throw him into that well.

The coachman descends again from the driver's seat, catches the rooster again and hurls him into the well. The rooster, under these dangerous circumstances, what is he to do? He starts to swallow water; he keeps swallowing until he has swallowed all the water in the well. . . . then he flies out, follows the coach again, loudly protesting:

Cock-a-doodle-do! Noble boyars Give me back my two-coin pouch!

The boyar, amazed at this, ejaculated:

-My! that's a devil of a rooster with spurs and comb. I'll fix you when we get to my estate!

Upon arriving at home, he orders a kitchen maid to hurl the rooster into the oven full of glowing embers and shut the oven door. The callous-hearted maid does as her master bids her.

The rooster, indignant at this injustice, spouts the water from the well on the embers, putting out the fire and cooling the oven, and even flooding the kitchen like a river. Then he gives a push to the oven door, jumps out safe and sound, runs to the window of the boyar knocks at it with his beak and repeats:

Cock-a-doodle-do! Noble boyars, Give me back my two-coin pouch!

-My, but I certainly got stuck with this pest of a rooster, said

the boyar in amazement. Coachman, rid me of him and thrust him into the corral among the cows and oxen, where some mad steer will take him on his horns and rid us of this nightmare.

The coachman grabs the rooster again and flings him among the herd in the corral! How delighted the rooster was! You ought to have seen him gobble up bulls, oxen, cows and calves until he had swallowed up the entire herd and his belly was as big as a mountain.

Then again he comes to the window, spreads his wings against the sun, darkening the boyar's house, crowing again: Cock-a-doodle-do! Noble boyars Give me back my two-coin pouch!

When the boyar sees this feat, he is bursting with annoyance at a loss to know what to do to get rid of the rooster.

As the boyar is trying to find a solution he has an idea:

-I shall lock him into the money-vault; there he might swallow some gold pieces and when one gets stuck in his throat he'll choke and we'll be rid of him. Saying this, he grabs the rooster by a wing and swings him into the vault where he keeps his money, since this boyar was so wealthy he could not count it. Then the rooster eagerly pecks up all the money, leaving the chests empty, and getting out somehow, he repeats his request at the boyar's window:

Cock-a-doodle-do! Noble boyars Give me back my two-coin pouch! Now after all these events, the boyar, at a loss what else to do, throws the pouch to the rooster who receives it joyfully, going off and leaving the boyar in peace.

Then all the birds in the boyar's poultry-yard, seeing the bravery of the rooster, are following him as in a wedding procession, while the boyar, helpless, watches the exit of all of his

poultry, saying with a sigh:
- Let them go, one and all,
good riddance of the rooster, as
this is a supernatural problem.

But the rooster was strutting
away proudly, followed by all
the birds. Marching along, he
arrives at the old man's cottage
crowing: Cock-a-doodle-do! . . .

The old man, hearing his
rooster's voice, rushes out of
his house joyfully, to see at the
gate a wondrous sight: His
rooster, bigger than an elephant!
followed by scores of backyard
birds, sprightly and handsome.
When the old man saw his huge
and heavy rooster he opened the
gate, and the rooster said to
him:

- Master, spread a cloth in
the middle of the yard!

The old man, quick as a flash,
spreads the cloth. Then the
rooster stands upon it, flaps his
powerful wings, and promptly
the yard of the old man filling
up, besides all the birds, with
cattle, and upon the cloth a pile
of gold pieces shining in the
sun and blinding your eyes! The
old man, seeing all these riches,
hardly knew what to do for
joy, kissing and caressing his
rooster.

Then the old woman ap-
peared all of a sudden; and when
she saw all these riches, her
greedy eyes were turning in her
head with envy.

- Old man neighbor - she said,
shamefacedly - give me some
gold pieces!

- Nothing doing, old woman!
When I asked you for eggs, re-
member what you said? Now go
and beat your hen to bring you
gold pieces, as I beat my rooster

at your advice. . . and look what
he brought me!

Then the old woman goes
to the hen-house, grabs the hen
by the tail and beats her up
that it would break your heart
to watch! The poor hen, es-
caping out of the hands of
the old woman, runs away along
the road where she finds a glass
bead ("Margica") which she
promptly swallows.

Then she swiftly returns
home to the old woman and
starts cackling at the gate:
cackle-cackle-coak! The old
woman is pleased to welcome
her hen. The hen jumps over the
fence, runs quickly past the old
woman, and hurries to the nest;
and after sitting for an hour,
she jumps off the nest, cackling.
The old woman hurries to the
hen-house to see what the hen
has laid. . . What does she find
in the nest? The hen had laid a
glass-bead! . . . (mărgică)

The old woman, when she
saw that her hen had fooled her,
gives her such a beating that
it finally kills her! Thus the
stingy old woman was left poor!

Thus she was punished and
left without eggs for having
killed her poor, innocent hen!

The old man, however, had
become very rich. He built him-
self big houses with handsome
gardens and lived happily ever
after. Out of pity, he appointed
the old woman as keeper of the
hen-yard; while the rooster he
took with him everywhere,
dressed up with a golden chain
around his neck, wearing yellow
boots with spurs, looking like
one of the Three Kings parading
and caroling at Christmas-time,
and not like meat fit for the
chicken-stew.

"NATIUNEA POLONEZĂ ESTE
HOTĂRĂTĂ SĂ LUPTÉ PENTRU
DREPTURILE EI"--acestea sunt
cuvintele rostite de către
conducerea clandestină a uni-
unii muncitorilor polonezi, în
evaluarea demonstrațiilor im-
potriva regimului Jaruzelski,
cu ocazia aniversării a doi
ani de la înființarea SOLI-
DARITĂȚII. (Vezi THE NEW
YORK TIMES, Sept 11, 1982,
p. 3, cols. 5-6).

Luptele de stradă între
muncitori și poliție au avut
loc mai ales în centrul in-
dustrial de oțel Nowa Huta,
portul Gdansk, Wroclaw, sub-
urbiile Varșoviei și o mul-
țime de alte orașe industriale. Ele s'au scontat cu
cel puțin cinci morți (trei împușcați de poliție), zeci
de răniți și peste 4,000 de arestări.

COMITETUL DE CINCI pentru coordonarea activității
clandestine a lansat un manifest cu privire la acți-
unea condusă de SOLIDARITATE de ziua aniversării (31
Aug., c.), prin care reafirmă că "o înțelegere rămâne
țelul nostru și singura șansă de a rezolva criza."
Textul precizează apoi că negocierile trebuiesc duse cu
Lech Walesa.

"...Such a nation cannot be ruled by force.
If the rulers won't understand it, and if
they do not begin talks with the national
commission of Solidarity headed by Lech
Walesa, we may loose the chance for the
peaceful resolution of the conflict."

Mai departe, cei cinci conducători cer unităților lo-
cale să lucreze intens pentru stabilirea unei organi-
zații clandestine care să ofere o bază de apărare im-
potriva aparatului de opresiune.

Este evident că sindicatul muncitoresc, a cărui nu-
măr atinsese zece milioane, nu va renunța la drepturile

câştigate şi apoi revocate prin lovitură de stat manipulată de la Moscova, acum nouă luni. Prin comunicatul lansat la începutul lui Septembrie, conducerea clandestină anunţă crearea unor cadre adaptate la condiţiile de prigoană de lungă durată. Experienţa câştigată de-a lungul secolelor de dominaţie externă, este un valoros izvor de inspiraţie şi încredere că opresiunea fizică nu poate să distrugă valorile spirituale ale unei comunităţi bine încheiate şi omogene ca naţiunea poloneză.

* * * * *

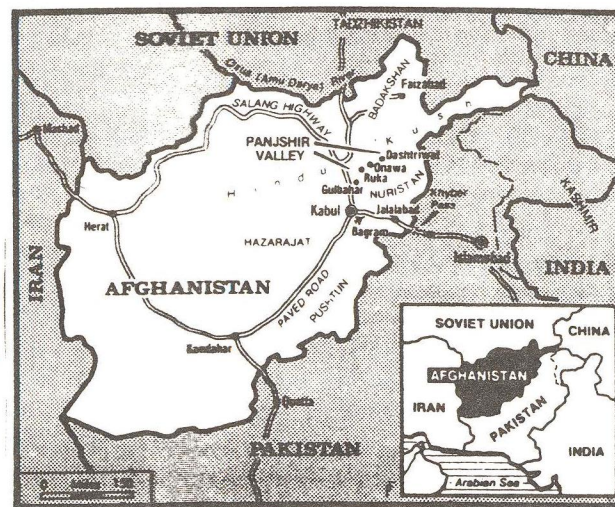
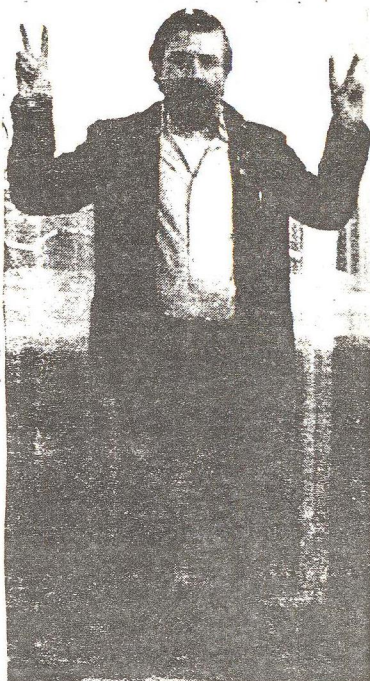
"UN CONDUCĂTOR DIN 'SOLIDARITATE' stabileşte un birou în Bruxelles şi anunţă o eventuală grevă." (CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, W.E., Sept. 2, p. 3, cols. 3-6).

Jerzy Milewski, şeful organizaţiei birourilor externe în serviciul sindicatului liber polonez "SOLIDARITATE", care se găsea în streinătate când s'a decretat legea marşială în Polonia, constată că "demonstraţiile de aniversare dovedesc suport public masiv pentru Solidaritate".

În calitate de şef al "Biroului de Coordonare Externă" a Solidarităţii, Milewski va urmări crearea şi menţinerea legăturii dintre sindicatul liber polonez şi celelalte organizaţii sindicale din alte ţări. El crede că o grevă generală a muncitorilor polonezi va fi o armă de luptă inevitabilă dar data desfăşurării ei trebuie să rămână secretă până în ultimul moment. În declaraţiile

făcute cu ocazia deschiderii biroului principal din Bruxelles, Milewski afirmă că "guvernul Jaruzelski, nu se bucură nici de suportul celui mai mic grup în societatea poloneză."

SOLIDARNOSĆ

"UN CONDUCĂTOR TÂNĂR UNEŞTE FORŢELE DE REZISTENŢĂ AFGANEZE ÎMPOTRIVA SOVIETELOR"--este titlul unui reportaj din New Delhi (India) apărut recent în săptămânalul TODAY (10 Sept. '82, p. 11, col. 1).

Sursa citată este DEUTSCHE PRESSE-AGENTUR a cărei observaţii se bazează pe lupta eroică a grupei de rezistenţă de aproximativ trei mii de oameni, de sub comanda unui tânăr energic şi viteaz, AHMED SHAH MASSOUD, în vârstă de 28 ani. Prin tactica folosită de către acest grup, o forţă armată de 12,000 de oameni din unităţi sovietice şi din armata guvernului din Kabul, a fost respinsă şi împiedecată de a pune stăpânire pe Valea Panjshir, o regiune strategică la nord-est de Kabul. Curajul eroic al tânărului conducător a devenit legendar şi succesul raportat a inspirat alte grupuri de rezistenţă care se unesc acum sub comanda lui-- supranumit "Leul din Panjshir". Reputaţia şi optimismul ce radiază din cartierul lui Massoud a început să atragă tot mai mulţi soldaţi afganezi care defectează din armata regulată şi se alătură forţelor de rezistenţă.

În concluzie, reportajul întrevide o fază de ofensivă în care Massoud va ataca centre militare sovietice şi afganeze ("Massoud plans a series of strategic, well-coordinated attacks on Soviet and government strongholds in the coming months").

Este momentul să amintim că situația politică din Afganistan preocupă de aproape corespondenți de presă americani și europeni. Unul din cei mai activi între ei, în vara trecută, a fost Edward Girardet (CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, W.E.) care a urmărit evoluția din Afganistan de la invazia Sovietică (Dec. 1979) și până în momentul de față. Unul din seria lui de rapoarte a apărut în numărul din 19 Iulie, 1982 (pagina 9, col. 1-3) și reflectă observațiile autorului după a patra călătorie de studii de la invazia din 1979. Ofensiva sovietico-afgană a fost tocmai lansată--a 5^a la număr și cea mai puternică--hotărâtă să lichideze rezistența din Panjshir. În călătoria clandestină din Pakistan spre regiunile de rezistență, E. Girardet a mai întâlnit pe William Dowell (reporter pentru radio ABC și pentru revista TIME), doi mediei voluntari francezi și o soră de caritate de la "Aide Medicale Internationale" din Paris. Traversând regiunea spre Panjshir, autorul constată existența unei înțelegeri tacite între garnizoanele de trupe guvernamentale și partizanii locali. Nu numai că se tolerează reciproc ci se salută și-și strâng mâna amical. Lucrurile s'au schimbat radical însă începând de la podul peste râul Kabul, pe unde trece șoseaua Kabul-Jalalabad care este păzită de trupe sovietice. Partizanii însoțitori însă, aveau un consemn prin care se comunica momentul potrivit de trecere sigură ceea ce s'a întâmplat cam la miezul nopții. Intrarea în Valea Panjshir care se făcea pe un drum îngust, era păzită de "coloane blindate care mărșăluiau în sus și în jos." Această porțiune cheie a Văii Panjshir "...we found it to be crawling with Soviet and Afghan troops."

Guerrillas on their way to Jalrez, near the Afghanistan capital of Kabul

După mai multe încercări zadarnice să pătrundă în vale, via coama munților înconjurători sau să găsească o breșă în încercuirea sovieto-afgană, ca să ajungă la grupul Massoud din interior, reporterii s'au văzut siliți să se înapoeze în Pakistan. La 19 Iulie 1982 nu se putea pătrunde în Valea Panjshir.

Totuși, datorită terenului prielnic, a capacității și determinării crescânde a luptătorilor de gherilă și a carismaticului Ahmed Shah Massoud, ofensiva sovietică, echipată cu care blindate, n'a reușit să capteze și distrugă grupa de partizani din Panjshir. O săptămână mai târziu (26 Iulie, 1982, pp. 1 & 12), același corespondent al CHRISTIAN SCIENCE MONITOR-ului ne spune că rezistența din Vale s'a dovedit "formidabilă" și "valoarea simbolică a Văii ca centru de rezistență a crescut." Atacurile asupra instalațiilor comuniste și a convoaanelor de aprovizionare s'au intensificat. Ca să poată controla forțele de rezistență "Moscow may now sit down and re-think its present strategy." Experți militari susțin că cei aproximativ 100,000 de ostași sovietici nu pot pune capăt rezistenței. Ar trebui să mărească efectivul militar la cel puțin 500,000 sau să caute o soluție politică.

Pentru a intimida populația și a înfrânge spiritul de rezistență, sovieticii folosesc metode radicale. Carl Schommeyer de la Oficiul Suedez Internațional de Dezvoltare, care a lucrat trei ani pentru ONU în Afganistan, a acuzat Uniunea Sovietică de a fi anihilat total cinci sate afganeze în provincia Logan, în prima parte a lunii Iulie, 1982, (Vezi CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, W. E., 29 Iulie 1982, p. 2), pentru că "au dat asistență rezistențelor musulmani." Satele au fost mai întâi bombardate de avioane MIG, apoi mitraliate de elicoptere. Operația de distrugere a fost continuată apoi de către trupe afganeze urmate de unități sovietice, care au tras în tot ce se mai mișcă--oameni, măgari, paseri, după care s'au dedat la jaf distrugând tot ce mai rămăsese, dând foc la recoltă și stricând sistemul de apă. C. Schommeyer a cunoscut satele și spune că numărau o populație totală de 5,000-10,000. Printre cei uciși a fost și Stale Gundhus, un ziarist norvegian.

Corespondentul de la CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, W.E. crede însă că Rusia Sovietică va întâmpina greutăți din

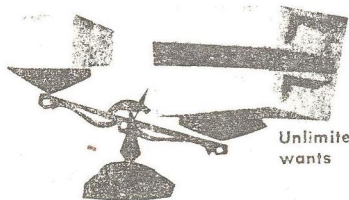
ce în ce mai mari pentru că practică o politică de colonizare--ca și Rusia țaristă--"with the long-term aim of fully absorbing Afghanistan into its own orbit", pe când afganezii își apără credința și pământul și "are willing to die for.... Against this the Soviets will be hard pushed for success."

PARTIDUL COMUNIST AFGANEZ trece printr'o nouă criză de unitate internă. Știri din cercurile diplomatice din PESHAWAR (PAKISTAN) și de la refugiați politici, arată existența unei opoziții puternice la conducerea Partidului și a afacerilor de stat în Afganistan. Președintele Babrak Kamal, instalat la putere de către trupele sovietice la ocuparea țării în 1979, este contestat de către un grup separatist al PCA cu suport important în armată.

Conflictul a izbucnit și s'a consumat în foc de arme, la 5 Aug. c., în palatul prezidențial din Kabul, de unde s'au scos opt sicrie care au fost depuse în cimitirul rezervat pentru înalți demnitari ai Partidului.

Motivul ar fi eșecul ofensivei recente pentru distrugerea frontului de rezistență și problema măsurii efortului militar necesar pentru viitoarele operații. Un conducător important din Partid a fost trimis de urgență la Moscova pentru instrucții. Intregul incident demonstrează că regimul din Kabul este pe cale de a pierde bătălia pentru legitimitate și că nu poate exista decât cu ajutorul Kremlinului în timp ce rândurile, capacitatea de acțiune și determinarea rezistenței este în creștere.

Limited resources

Unlimited
wants

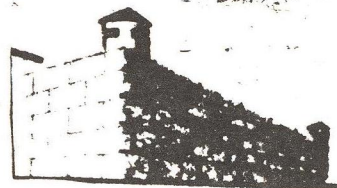
THE CONFERENCE BOARD din New York--o organizație fără profit, raportează prin institutul ei de cercetări economice că "economia Europei de răsărit continuă să alunece tot mai mult în deficit."

(Vezi THE WALL STREET JOURNAL, Sept. 14, 1982, p. 37, col. 1).

Președintele institutului, economistul Josef Adamek, crede că scăderea cu 1.5% a producției din cele

șapte țări est-europene, se datorește sistemului de planificare centrală. "În complexitatea vieții economice moderne--afirmă Adamek--aceste țări nu pot răspunde la cerințele de pe piață și la criteriul de profit care stimulează alocarea eficientă a resurselor și a investițiilor rentabile."

În LE MONDE din 29 Iulie 1982, COMITETUL PENTRU ELIBERAREA PRIZONIERILOR (Paris) lansează un apel către publicul cititor, invitându-l să adere la această organizație pentru eliberarea lui Walesa, Kuron, Baluka și a tuturor celorlalți prizonieri deținuți de regimul Jaruzelski în Polonia.

SCRISOAREA-APEL descrie condițiile penibile de izolare în care Lech Walesa și ceilalți doi sunt ținute, "contrar angajamentului luat de către autoritățile loviturii de stat din 13 Dec. 1981." Mai departe, textul scrisorii exprimă îngrijorarea pentru soarta deținuților politici pentru că "Dans le secret des prisons de la milice, tous les mauvais coups sont possibles, en particulier la fabrication de 'procès truqués selon les méthodes des années staliniennes' Face à de telles menaces, nous ne pouvons pas nous taire!"

Apelul a fost deja semnat de sute de distinși cetățeni francezi din toate straturile sociale și numărul aderenților continuă să crească dovedind nu numai simpatia ci și voința de sacrificiu prin donații pentru cauza libertății națiunii poloneze. Este remarcabil numărul de profesori universitari, medici, avocați, ziaristi, artiști din toate domeniile, ingineri, sindicalisti, pe care-i găsim pe lista care apare în LE MONDE.

"TARILE OCCIDENTALE
USUREAZĂ PUTIN SARCINA DATO-
RIILOR POLONIEI ȘI ROMÂNIEI"
--este titlul unui articol de
Eric Bourne, corespondentul
special al ziarului CHRISTIAN
SCIENCE MONITOR, W.E. (4 Aug.
1982, p. 7 cols. 1-3).

Autorul consideră cele
două țări "Eastern Europe's
two big over-spenders" și redă
fapte și cifre concrete care
justifică această descriere.
Datoriile lor combinate față
de bănci și guverne în Vest se ridică la \$38 bilioane--
Polonia \$26 iar România \$12 bil.

Peter Grier, un alt corespondent al ziarului de mai
sus analizează situația financiară a Poloniei, cu ocazia
conferinței ce a avut loc la Varșovia (Aug. 9-14), între
băncile creditoare din Vest și guvernul polonez (CHRIST-
IAN SCIENCE MONITOR, 13 Aug., 1982, p. 3, cols. 1-4):

(1) 95% din împrumuturile scadente anul trecut
(1981) au fost re-programate după ce Polonia a plătit in-
tegral interesele respective.

(2) Datoria principală de \$2.5 bil. către diferite
bănci, scadentă în 1982, va trebui să fie re-programată.
Guvernul polonez se obligă să plătească interesele care
se ridică la \$900 mil., dacă băncile consimt ca 80% din
sumă să fie restituită Poloniei sub formă de credit la
termen scurt ca să permită procurarea de materii prime
și piese de schimb necesare de urgență. --Inclinația
băncilor este să acorde credit de 50% din interesele
scadente, cu condiția de a fi folosite pentru întreprin-
deri cu potențial de mai mare export. Băncile credi-
toare--mai ales cele mari--sunt în dilemă între a-i
acorda concesiuni noi sau a o lăsa să devină insolva-
bilă ("default"). Stare de insolvabilitate (faliment)
înseamnă că împrumuturile Poloniei s'ar anula. Valo-
area avioanelor, a vapoarelor mari și a depozitelor
bancare sunt ne-însemnate în comparație cu datoriile
țării. Dar mai presus de toate:

Poland--with an economy that badly
needs infusions of capital--would
be shut off from all sources of
Western cash. Its application for
membership in the International
Monetary Fund would be dealt a fur-
ther setback.

Starea anemică a economiei poloneze s'a înrăută-
țit după decretarea legii marțiale. Coeficientul na-
țional al producției a scăzut cu 13% în 1981 așa în-
cât 90% din moneda forte obținută din export, este în
prezent absorbită de interesele datoriiilor.

CARE MAI ESTE STAREA ECONOMICĂ A ROMÂNIEI?

"...România is signaling its hard-pressed people that
they must tighten their belts yet another notch..."

(from Eric Bourne, "Energy Shortages squeeze Roma-
nian Economy Even More" (CHRISTIAN SCIENCE MONITOR,
Aug. 10, 1982, p. 9, cols 1-3).

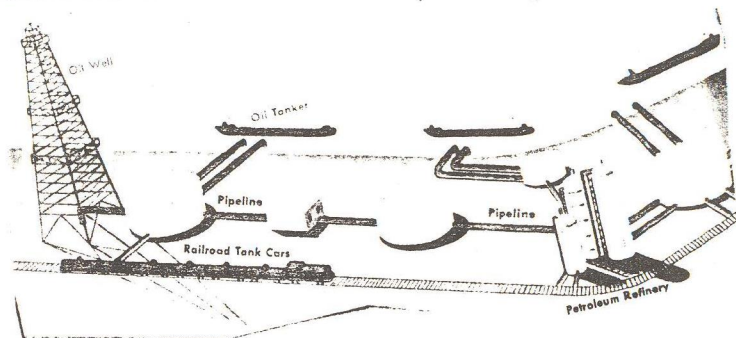
Dificultățile economice ale României s'au agra-
vat tot mai mult în ultimii cinci-sase ani. Faptul
coincide și cu declinul în producția de petrol a că-
rui izvoare au început să sece după 1977. În 1979,
"România a importat mai multă energie decât a pro-
dus" și, după cum se știe, prețul ei s'a urcat ver-
tiginos.

(1) La o conferință între România și 15 țări
creditoare din Vest, ținută la Paris la începutul lui
August, 80% din datoriile de \$600 mil., scadente în
1982, au fost re-ajustate pentru încă 6½ ani.

Efectul imediat al situației este îndoiala --
"credibility gap"--în solvabilitatea României; așa
încât "țări ca Japonia, St. Unite, Canada, Germania

de vest și alte țări occidentale... ' are reluctant to provide new loans.' " De fapt, salvarea României de la impas s'a făcut printr'un împrumut de \$500 milioane obținut de la Fondul Monetar Internațional, în Iunie 1982. Condiția pusă de IMF a fost "măsuri riguroase pentru reducerea alarmantă a deficitului în schimbul comercial."

Costul importului de petrol în România a fost contra-balansat temporar, prin dezvoltarea unei industrii de rafinare cu o capacitate anuală de 25 mil. tone de petrol. Astfel, România a putut, pentru câțiva ani în șir, să rafineze și să vândă produsul a 80% din petrolul importat. Piața petrolului însă a suferit schimbări neașteptate încât, în cursul anului 1981, 30% din industria rafinatoare a rămas neîntreținută.

Pentru a acoperi costul operațiilor de explorare de noi surse de petrol, România a mai contractat un împrumut de \$100 mil. de la "World Bank." Efortul va fi îndreptat în mai multe direcții: reactivarea a circa 240 de sonde ce se credeau epuizate; perforarea a 500 sonde noi la adâncimi cu peste 3,000 de metri mai mari decât cele dinainte; continuarea explorărilor de-a lungul litoralului Mării Negre care, până în prezent, au produs sub așteptări.

(2) Toate aceste încercări pot eșua--scrie Bourne--din cauze domestice, mai ales "... low popular morale and little confidence in the government." Prețurile a 220 de diferite alimente a fost ridicat cu 35% începând din luna Februarie 1982. Tot așa

costul locuințelor, a electricității, telefonului, ziarelor, cărbunilor, lemnului și mai ales a benzinei s'a ridicat cu aproape 200%. Raționalizarea cărnii și a altor alimente de bază este mai strictă chiar decât în Polonia.

Pe lângă austeritatea economică mai este și regimul autoritar politic care continuă să suprimă libertățile și drepturile omului:

"Like the Soviets, the Ceausescu leadership hampers its own efforts at better relations with the West because of its tarnished human rights record."

Condiția națiunii celei mai favorizate este o necesitate primordială pentru România și anul acesta acordarea ei a fost mai precară ca ori când. Odată cu semnătura actului în vara aceasta, președintele Reagan "warned Bucharest that tariff preferences could be in serious jeopardy without a significant increase in emigration."

Președintele St. Unite nu este singurul om de stat să obiecteze la metodele brutale de a trata cetățenii care îndrăznesc să gândească altfel decât permite doctrina marxist-leninistă. Majoritatea conducătorilor occidentali, inclusiv Papa Ion Paul II, au protestat împotriva persecuțiilor religioase și a dizidenților politici.

"Someday it will be seen that, like fighters for freedom everywhere Solidarity members were struggling not only for themselves but for all of us."

SERVICIILE DE PRESA OCCIDENTALĂ

au relatat cu litere mari dispariția misterioasă a scriitorului VIRGIL TĂNASE, refugiat politic în Franța. A fost vorba de o răpire a lui care a avut loc la 20 Mai, c., pe o stradă din Paris, în prezența mai multor martori ce treceau întâmplător. Răpirea și dispariția lui V. Tănase a fost atribuită agenților români trimiși de serviciile regimului din București, cu misiunea să reducă la tăcere doi scriitori români, refugiați politici, care atacau regimul în presa franceză: PAUL GOMA și VIRGIL TĂNASE.

VIRGIL TĂNASE ÉTAIT EN FRANCE DEPUIS 1977. EN JUILLET 1980, IL MANIFESTAIT AU TROCADERO CONTRE LE RÉGIME DE CEAUȘESCU

Timp de trei luni de zile s'a dus o campanie intensă și au avut loc demonstrații pentru liberarea lui V. Tănase de către agenții care-l răpiseră cu patronaj de la București. Cazul a devenit celebru până la punctul la care președintele republicii franceze, François Mitterand și-a anulat vizita programată în România în luna Septembrie, c.

Desnodământul a avut loc însă la 31 Aug., c., când ziarul Le MATIN a dezvăluit misterul arătând că răpirea propriu zisă a scriitorului V. Tănase a fost o farsă. Agentul "Z", trimis de la București cu misiunea de a înlătura pe Paul Goma și Virgil Tănase pe orice cale, a divulgat planul serviciului secret francez. Deci, răsturnarea "întâmplătoare" a paharului în care se turnase otravă pentru P. Goma la o petrecere bine înscenată, cât și răpirea lui V. Tănase au fost puse la cale cu multă dibăcie de către Mr. "Z". Arta cu care s'a înscenat întreaga afacere a fost atât de bine măsluită încât însăși președ. Ceaușescu a răsplătit pe "Z" cu o decorație pentru strălucita completare a misiunii și i-a permis să-și scoată familia pentru o vacanță în Franța....

Cazul este de la sine vorbitor, atât în privința metodelor prin care regimul de la București combate opoziția cât și a gradului de loialitate a propriilor săi agenți.

ZIUA NAȚIUNILOR CAPTIVE LA SAN FRANCISCO

În dimineața zilei de 18 Iulie 1982, de ziua națiunilor captive, a avut loc o manifestație de circa 30 de mașini cuplăcarde și semne de-alungul străzilor orașului San Francisco. Din centrul orașului, grupul a trecut prin Fisherman's Warf, apoi de-alungul străzii Union au ajuns la ambasada U.R.S.- Sovietice.

Acolo, cu placarde ce cereau eliberarea națiunilor subjugate de URSS, au ocupat trotuarul opus ambasadei și timp de o oră au strigat, încercând să amintească ocupanților ambasadei, de soarta popoarelor în captivitate.

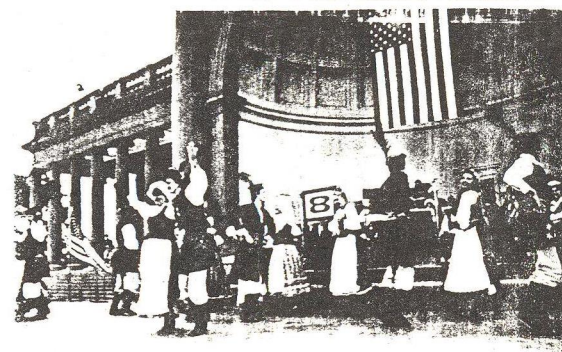
Cu placardele din nou montate pe mașini, întregul grup s-a îndreptat spre Golden Gate Park unde, la ora 100 p.m. a început un program festiv de dansuri și muzică a acestor națiuni, program organizat de Comitetul Națiunilor Captive din California de nord. Orchestra parcului a cântat iar grupuri de lituanieni, polonezi, cehi, unguri, estonieni și ucrainieni au dansat dansuri populare. (Am simțit lipsa participării unei echipe românești de dansuri, care sper că nu va lipsi anul ce vine).

Orchestra a încheiat cu Rapsodia Română No 1 de George Enescu.

-- N. Dimitriu

DESIGN BY:
VIOREL RADU

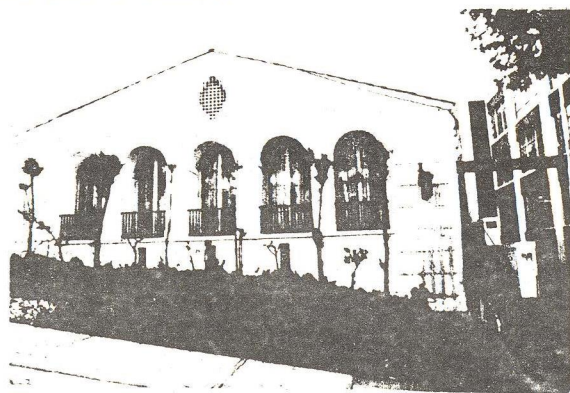
MUNCA VOLUNTARĂ LA CRC. Ca și în anii trecuți, CRC ține să exprime sincere mulțumiri și aprecieri celor 20 de membri fondatori și prieteni susținători ai centrului românesc din nordul Californiei pentru participarea lor.

Datorită sacrificiului în timp și energie și a spiritului de comunitate a acestora, CRC a putut să continue lucrările de renovare, întreținere și curățenie a reședinței noastre, lucrări pe care altfel nu le-am fi putut efectua din lipsă de fonduri.

Nu mai puțin merituoase sunt donațiile făcute cu specificare--"pentru cheltueli de întreținere." Ele ne-au mijlocit cumpărarea materialelor necesare (piese electrice pentru tablouri noi, vopsea, chit pentru uși și ferestre, pensule, gudron pentru acoperiș, etc.). Sincere mulțumiri și aprecieri donatorilor. (Vezi raportul casierului în limba engleză.)

Când veniți la serviciile religioase, la bibliotecă sau la serbări și petreceri veți constata o schimbare remarcabilă. Coloanele de la intrare, ușile, ferestrele și bolta de deasupra au îmbrăcat o haină nouă. Aici au lucrat cu multă sârguință și cu rezultate de adevărați maeștri: Mircea Goreniiu, Nadia Mandoche, Ion Stamatescu și Mihaela Protopopescu.

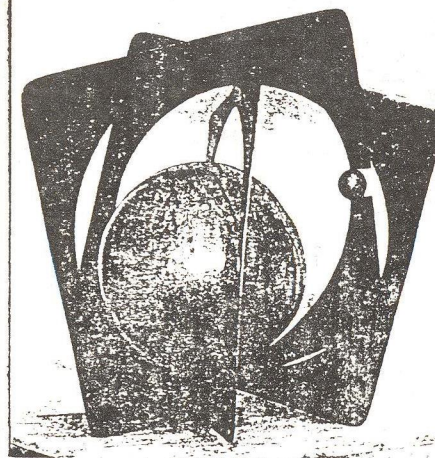
Porțiunea de acoperiș, deasupra bucătăriei și a sălii de mese--ne renovată anul trecut--a fost reparată cu o nouă metodă datorită lui Nicu Dimitriu și Ilie Smultea. Câteva mese mari care fuseseră scoase din circulație au fost reparate cu multă iscusință tot de Mircea Goreniiu.

Tineretul a fost reprezentat prin Florin și Ileana Arsene, Andrea Olteanu, Mariana și Elizabetă Smultea și Mihaela Protopopescu, care s'au ocupat mai ales de curățenia dulapurilor din bucătărie și a subsolului de unde a fost eliminat un camion plin de vechituri și gunoare acumulate de mulți ani de zile. Orele de muncă au fost uneori întrerupte de vizitatori ca Virginia Balaci și Nadia Mandoche care ne-au oferit, cu multă grație, cafea caldă adusă într'un "thermos" uriaș.

Un cuvânt de deosebită recunoștință se cuvine tânărului și harnicului George Dipla care s'a oferit, în mod galant, să vină cu unul din camioanele întreprinderii sale ca să ne curețe curtea plină de materialele eliminate de la subsol.

Pe lângă munca fizică și rezultatele vizibile asupra clădirii CRC, lucrând împreună, stând la masă și discutând împreună, ne-a dat ocazia să ne cunoaștem mai bine și să facem planuri pentru viitor. Suntem convingeți că cei care n'au putut participa în vară aceasta vor încerca să vină la anul. Clădirea CRC cu toate anexele prezente și eventual viitoare, are întodeauna nevoie de contribuția noastră cu brațele, cu mintea și cu simțimintele. Împreună putem face lucruri nebănuite de mari și frumoase. --I.S.

CRC a avut deosebită cinste să-și deschidă porțile oferind spațiu pentru a 12^a CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ DE SCULPTURĂ--Oakland, California.

Timp de două săptămâni, între orele 10 a.m. - 7 p.m., vizitatori interesați și cunosători de sculptură din toate unghiurile lumii s'au oprit să vadă lucrările tânărului și talentatului maestru Mircea Goreniiu a cărui

concepție de "Peace"
("Peace I, II, III, IV)
a fost exprimată în lu-
crări abstracte turnate
în bronz și prelucrate
imaginativ--simbolic și
realistic.

Maestrul
însuși a fost
prezent apro-
ape tot timpul
duratei expo-
ziției și unele
vizite au fost
programate dinainte pentru cunoștință personală și dis-
cuție asupra tehnicii de lucru. Lucrările principale au
fost reproduse în cărți postale ilustrate în culori și au
fost la îndemâna vizitatorilor.

Adresăm calde felicitări maestrului Goreniciu și-i
urăm mai departe succes și împlinire.

STIRI DE LA PAROHIE -- Păr. Ioan
Sârbu, parohul de la Înălțarea Domnu-
lui, ține să aducă la cunoștință și pe
această cale că, așa cum s'a anunțat și
în Buletinul parohial, serviciile, re-
ligioase vor avea loc odată pe lună, în
ultima Duminecă a lunii. Acest program
a fost stabilit de către Consiliul paro-

hial și rămâne valabil până la sfârșitul acestui an.
Deci notați în calendar: 26 Sept., 31 Oct., 28 Nov. și
apoi slujba de Crăciun care se întâmplă să coincidă cu
ultima Duminecă din Decembrie.

* * * * *

Parohia Înălțarea Domnului a mai adăugat o carte
importantă la articolele indispensabile serviciului re-
ligios. Este vorba de un APOSTOL, volum frumos legat,
donat parohiei de către familia Ilie Smultea.

DATA SIMPOZIONULUI DIN ANUL ACESTA--

"Relațiile ungaro-române în lumina documente-
lor istorice" a fost amânata din cauza perio-
adei de concedii de vară. În loc de 15 Aug.
el va avea loc Sâmbătă, 27 Nov. 1982, în sala
cea mare CRC, începând de la ora 9:30 a.m.

Coordonatorul simpozionului este inginer Mihai
Olteanu care s'a ocupat de aproape de subiect și a con-
ceput prezentare lui în opt perioade bine definite, în
funcție de fapte și evenimente istorice.

Doritorii să participe în mod activ, cu comunicări
documentate, sunt invitați să ia contact cu coordonato-
rul, la adresa: Mihai Olteanu, P.O. Box 2922, San
Francisco, CA 94126; or prin telefon (seara): (707) 557-
4068. Comunicările pot fi în l.română sau în l. en-
gleză. Fiecare prezentare va fi urmată de o perioadă
de discuții și comentarii, cu participarea publicului
în audiență.

Folosim această ocazie ca să extindem o călduroasă
invitație tuturor românilor, prietenilor lor, cât și ce-
lor interesați în probleme românești în general. Intra-
rea este liberă. (Donatii se primesc cu gratitudine)

Tot în aceasta zi și acelaș loc, la ora 8
seara, sunteți invitați călduros să luați parte la
un mic program de ANIVERSAREA A UNIRII TRANSILVANIEI
CU PATRIA MAMĂ ROMÂNIA.

Ca și anul trecut, Doamnele de la CRC adresează
un apel către toți binevoitorii să doneze orice obiecte
care par de prisos acasă sau se pot dispensa de ele,
pentru un "GARAGE SALE" în folosul organizației noastre.

Următorii membri ai comunității românești din nor-
dul Californiei vor colecta aceste obiecte și le vor
aduce la "Casa Română & Capela" înainte de data vânzării
care va avea loc la 16 Oct. 1982:

Pentru San Francisco	M. Olteanu	(707)	557-4068
" Oakland/E.Bay...	J. Moldovan	(415)	452-0787
" " "	D. Didescu	(415)	444-7447
" San Jose	N. Cazacu	(408)	736-8729
" San Rafael.....	N. Dimitriu	(415)	383-1388
" Monterey.....	A. Blaga	(408)	372-1359
" Palo Alto.....	R. Bretoi	(415)	247-9036

Pentru ajutor voluntar în seara de Vineri 15 Oct. '82
și/sau Sâmbătă, 16 Oct. '82, vă rugăm să telefonați Jean
Costache (415) 482-5609; or Constanța Arsene (415) 839-3488

ACKNOWLEDGMENTS

1982 BULETINUL CR SUBSCRIBERS GROW

Special Welcome to our New Subscribers This Summer

Petre Indries (Paris)
 Pamfil A. Riposanu (NYC)
 Alphonse Juilland (Stanford)
 Petru D. Vatrán (San Leandro)
 Emil Vicás (Montreal)

CRC also welcomes renewals from Victoria Boariu, Remus Bretoi, Valer Bursan, Petru Daraban, Nicolae Dimitriu, Ion & Maria Manea-Manoliu, Peter & Ottilia Malattia, Mihai & Anca Olteanu and Ana Simpson.

OUR GRATITUDE IS EXPRESSED ALSO FOR THIS SUMMER'S SPECIAL BULLETIN DONATIONS

Valer Bursan (\$5)	Trajan & Frances Ocneanu (10)
Jon & Stela Cepoi (\$15)	Mircea Rațiu (\$5)
George Costache (\$10)	Pamfil Riposanu (\$5)
Ion & Maria Manea-Manoliu (\$5)	Ana Simpson (\$5)
Nicolae Novac (\$5)	Ilie & Judy Smultea (\$25)
Stefan G. Theodoru (\$5)	

Those who can we hope will help insure that CRC is financially able to continue its scholarly endeavor. Thanks to the receipt of the additional \$95 in donations your treasurer could meet June publications costs (\$227). However with a balance of \$35 remaining in the special bulletin fund for the September & December issues, both continued and wider support from our readers is invited. Christmas gift subscriptions are welcome, as are names & addresses of those who might enjoy receiving several issues on a trial basis. (For convenience, a subscription form is enclosed.)

ANNOUNCEMENT

The Board regretfully accepted in June the resignation of Elena Stamatescu-Greavu as secretary due to summer research in Paris & work on her doctoral thesis at Berkeley in comparative literature. Dan Didescu has agreed to reassume the secretarial position.

A SPECIAL WELCOME TO OUR NEW IMMIGRANTS

Mr. & Mrs. Serban Protopopescu & Family. Serban, wife Dorina & teen-ager Mihaela are now residing in the back apartment at CRC while settling into life in Oakland.

Radu & Luki were united with their parents Rodica & Vasile Ranga-Versavia in Portland this summer & enjoyed Labor Day week end in Northern California before starting school (1st-grade & kindergarten) in America.

CRC WAS PLEASED TO HAVE VISITORS THIS SUMMER!

Mr. Adrian Ocneanu (nephew of CRC founder Trajan Ocneanu), who joined us at the summer picnic while on a summer lecture tour at UC-Berkeley, Stanford & UCLA. A recent arrival from Romania, Adrian returned to Penn State Univ. Math Department.

M. et Mme Petre Indries, who visited their old friend Octavian Cardas in San Francisco while on a tour of the U. S. from France, where they are active supporters of L'Eglise orthodoxe roumaine de Paris.

Mr. John Simicin, from East Chicago, a faithful supporter of the Romanian-American community in America, who enjoyed a week with fellow CRC & Unirea dela Vest founder members in Northern California.

* * * * *

CRC would like to thank all those who have individually given of themselves to show hospitality and assistance to newcomers and visitors alike. It is especially grateful to Prof. Elizabeth Shepard of the East European Research Institute at Berkeley for her demonstration of interest & assistance to our newly arrived.

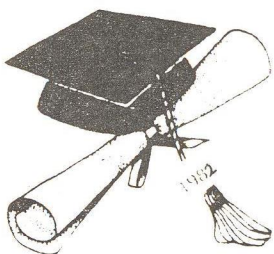
SPECIAL THANKS TO OUR RECENT ASSISTANT FUND DONATORS

George Costache (\$20) Ilie Smultea (\$30)

We would like to remind our readers of this fund set up to help Romanian immigrants settle into their new life in America. Our Affidavits & Immigration Chm. Eugen Coban is ready to answer inquiries & help when possible in reuniting families in the U. S.

CONGRATULATIONS TO

MARY ANN SMULTEA for her selection by THE UNION & LEAGUE OF ROMANIAN SOCIETIES OF AMERICA as recipient of a \$500 college scholarship. (The Ladies Auxiliary awarded one \$1,000 & four \$500 scholarships to members of local societies of the League at the Annual Meeting in Sharon-Hermitage, PA, on

Labor Day. (Mary is a member of our local society of UNIREA DELA VEST.)

A sophomore at Connecticut College (New London, CT), Mary plans to major in human ecology, take her junior year abroad (France) & do graduate work in communications-journalism. Besides making the dean's list for her scholastic endeavors, Mary plays varsity tennis & basketball, is active in student government, writes for school publications & serves as a radio newscaster.

AMALIA (MALATTIA) & ROY THOMAS on the birth in June of their fifth child, a little girl named Barbara.

LISA & GEORGE DIPLA for the birth of their first baby (a boy, now about 9 months old.)

Buletinul CR appreciates being informed of newsworthy events & accomplishments concerning its members & friends.

Stork Line

"Transylvanian Spring" was the title given to the Romanian dances performed by KHADRA INTERNATIONAL FOLK BALLET In Oakland (Laney College Theatre) June 10 & in San Francisco (Palace of Fine Arts), June 12-13. "More than a museum showcase, Khadra concerts present bold interpretations of folk material, giving ethnic dance its rightful place in the performing arts," to quote from the program of this resident repertory company of dancers.

The Romanian group included "Invârtața" & "Caluseri". Both used steps learned from CRC member GEORGE COSTACHE and choreographic assistance of Cristi & Scott Cutler, a familiar couple at CRC dance programs (having performed for us from time to time since the Humboldt State Univ. folk dance group first came to CRC).

SUMMER ACTIVITY REPORT

JUNE

The start of summer saw the distribution of a petition by CRC & the Holy Resurrection Orthodox Parish for the restoration of rights of the Uniate Church in Romania, unjustifiably dissolved in 1948.

JULY

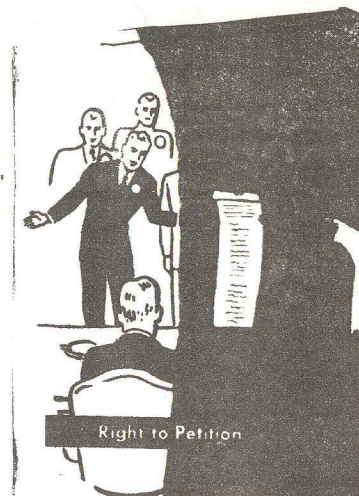
Mid-summer witnessed the representation of the Romanian-American community in the annual CAPTIVE NATIONS DAY parade & demonstration in San Francisco (see "Stiri dela CRC" for article in Romanian).

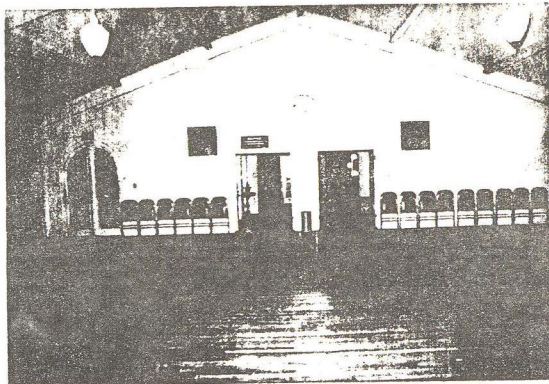
July 25th marked our ANNUAL SUMMER PICNIC at Knowland Park. Unfortunately, the weather-man chose to hold off warmth & sun until mid-afternoon, discouraging many would-be picnic-goers. Nevertheless, some thirty people gathered to enjoy the congeniality that a small gathering offers best. We thank all those who contributed to this event, be it with tombola items or tickets. Special thanks are due George Costache & Ilie Smultea for getting out at dawn to reserve the spot in the cold as well as John Moldovan and Ileana Arsene for tending to refreshments and tickets.

AUGUST

On Saturday, August 7th, following a short meeting earlier in the week, the CRC "Younger Set" held their first informal "JUNICAR" Dance Evening, attended by some twenty-five persons. Special thanks to Mimi & Matei Izvernari for their organizational efforts.

August also saw the transformation of the CRC sitting room into THE SALON OF INDEPENDENTS to house the "Bronze Monumental & Erotic Sculpture Exhibit" of CRC founder - artist MIRCEA GORENIUC. CRC appreciated this opportunity to donate space (July 31-August 15) to the Bay Area Pro Arts Group as hosts of the 12TH INTERNATIONAL SCULPTORS EXHIBIT in Oakland this summer. (See "Stiri dela CRC" for pictures & article in Romanian.)

FOR OUR SUMMER HALL IMPROVEMENTS...
WHOM DO WE THANK?

Our Summer Work Force

The ARSENE Family (Florin,
Ileana & Constanta
Virginia BALACI
George COSTACHE
Dan DIDESCU
Nick DIMITRIU
George DIPLA
Mircea GORENIUC
Toma HENTEA

Nadia MANDOCHI
John MOLDOVAN
Andrea OLTEANU
The PROTOPODESCU Family
(Serban, Dorina, Mihaela)
Ion STAMATESCU
Mircea RATIU
The SMULTEA Family
(Ilie, Judy, Mary, Libby)

Our gratitude is particularly expressed to Ilie Smultea, Mircea Goreniuc, Florin Arsene and Serban Protopopescu, whose dedication and hours donated went beyond the call of duty.

FUTURE WORK SESSIONS will take place throughout the year. If you'd like to help, we need you. Contact J. Moldovan (Chm.), I. Smultea (Pres), or G. Costache (Gen. Mgr.); or call 832-9480 (CRC hall pay phone) or 834-8558 (CRC office answer machine).

Our Summer Donators to Special Building Repair Fund

Angela Jonescu (\$100)	Emil Vicaș (\$10)
Ilie J. Smultea (\$100)	I. & M. Manea-Manoliu (\$5)
Dan G. Didescu (\$60)	Anonymous (\$10)

Golden Book Donator: Petru D. Vatră (\$25)

Special thanks also to Trajan & Frances Ocneanu for the donation of three beautiful scenic (4 x 1) frescoes from Monterey Bay and Judy Smultea for the framed Henri Rousseau print in the foyer.

HALL REPAIR
SUMMER EXPENSE REPORT

Electrical supplies	\$239.47
Paint	79.56
Plastic roofing cement	15.92
Trash collection fee, Bay Cities RRD...	6.00
	<u>\$340.96</u>

CRC REACHES HALF-WAY MARK IN
RETIRING LAST YEAR'S ROOFING LOAN

With approximately \$1,000 in unpaid principal remaining on this instalment note due Aug. 1983 (no pre-payment penalty), the building repair fund is still open for additional contributions both to meet the \$100 monthly payments and to help finance additional repairs.

We are pleased to report that since its inception donations to this fund have covered \$770 of the debt payment. The remainder was met by combined transfers of \$160 from the mortgage fund & \$270 from the property management rental account.

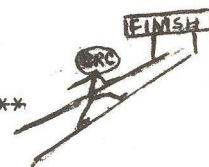
CRC Financial Statement (9/1/82)

Property Management Act.....	\$456.54
Treasurer (combined funds).....	60.84
	<u>\$517.38</u>

Statement Notes

1. At press time (9/18), the treasurer's balance had increased to \$460, with payments due 9/24 on the two instalment notes of \$632, in addition to current September bulletin expenses.

2. The property management account reflects a \$596 down payment 8/31 on insurance, with a balance of \$923 to be paid in instalments. This fall the 1st instalment will also be due on 1982-83 property taxes. (1981-82 taxes amounted to \$884, paid in 2 instalments.)

A TIME FOR CHALLENGES

The Board is currently challenged by new financial considerations regarding CRC property. Besides replacing the furnace, we must begin to think about installing new drainage pipes from the building to the street. Most pressing, however, is the necessity to save, finance or solicit donations to meet \$1,700⁺ in property taxes & interest missed at escrow in 1978 but brought to our attention by the assessor only this past year. (\$600 in pledges have been secured thus far for payment on this vital obligation at year-end.)

Like most people, CRC faces hard economic times. We have faith that together our Romanian-American community will continue to rise to meet these challenges on behalf of its home & chapel in northern California.

HOW CAN YOU HELP?

BECOME A MEMBER (Founder, Regular Voting, Associate);

(Seven of the eleven open spaces on the memorial plaque have been spoken for. We hope to fill up this last column on our 5th Anniversary--March '83)

BRING DUES, ASSESSMENTS & PLEDGES UP TO DATE;

ADD TO YOUR NO. OF INITIAL FOUNDER LOAN UNITS or
(Individual goal: patron membership of 5 units)

BE A GOLDEN BOOK CONTRIBUTOR,

GIVE TO THE SPECIAL BUILDING REPAIR FUND, or

PLEDGE YOUR HELP TO THE SPECIAL 1978 BACK TAX FUND.

Be sure to SUPPORT CRC ACTIVITIES, and always

BE A P.R. (Public Relations) MAN for CRC.

N.B. As the end of the year approaches, so does the time to think of tax deductions. Do keep in mind that contributions to CRC are tax-deductible.

2. ☐ I wish to become a REGULAR VOTING MEMBER of Casa Romana & Capela by contributing \$60 in annual dues for which I may take a tax deduction. I wish to pay my dues:
(a) annually ____ (\$60); (b) semi-annually ____ (\$30); (c) monthly ____ (\$50).

3. ☐ I wish to become an ASSOCIATE & NONVOTING MEMBER of CRC by contributing \$12 as annual dues for which I may take a tax deduction. I wish to pay my dues:
(a) annually ____ (\$12); (b) semi-annually ____ (\$6); (c) monthly ____ (\$1).

4. ☐ I wish to make a GOLDEN BOOK DONATION of \$ ____, for which I may take a tax deduction. Donator's names are inscribed in the Golden Book (Cartea de Aur), occupying a permanent place of honor at CRC. (Funds are earmarked for payments on the mortgage on the property.

5. ☐ Please accept my tax-deductible donation to the SPECIAL BUILDING REPAIR FUND.

6. ☐ I understand my contribution will be earmarked for payments on the special short-term roofing loan or to make improvements and repairs on the property.

7. ☐ Please accept my tax deductible donation to SPECIAL PROPERTY TAX FUND FOR \$ ____.

8. ☐ Please accept my tax deductible donation to the ASSISTANCE FUND for \$ ____.

9. ☐ Please accept my tax-deductible donation to BULETINUL "CASA ROMANA" of \$ ____.

10. ☐ Please credit \$ ____ as a subscription for year(s) ____ @ \$5/yr. (\$10/yr foreign)

11. ☐ Please credit \$ ____ as a special donation to the Bulletin Fund.

(Signature)

(Date)

(Address)

Tel No. ____

FALL - 1982

SAT. Sept. 25	CRC Board Meeting (Garage Sale postponed)	CRC Salon 8 p.m.
SUN. Sept. 26	Holy Resurrection Orthodox Parish Religious Service	Main Hall 11 a.m.
FRI. Oct. 15	SET-UP: CRC GARAGE SALE (Items needed)	Main Hall 6 p.m. -
SAT. Oct. 16	CRC GARAGE SALE (Volunteer Workers Needed)	Main Hall 9 - 5 p.m.
SUN. Oct. 31	Holy Resurrection Orthodox Parish Religious Service	Main Hall 11 a.m.
SAT. Nov. 27	CRC SYMPOSIUM "Romanian-Hungarian Relations" (in light of Documentary History-- eight historical periods) <u>Active Participants Invited</u> Contact Program Coordinator: Mr. Mihai Olteanu P. O. Box 2922 San Francisco, CA 94126 Tel. (707) 557-4068 (eves) Anyone interested is invited to attend	Main Hall 9:30 a.m. - No entrance charged (donations welcome)
SAT. Nov. 27	ANNIVERSARY of UNION of TRANSYLVANIA Short Program	Main Hall 8 p.m.
Nov. 28	Parish Religious Service	11 a.m.
SUN. Dec. 25	Christmas Mass Holy Resurrection Orthodox Parish	11 a.m. Main Hall

W A N T E D

ITEMS FOR GARAGE SALE (Sat., Oct. 16, 9-5 p.m.). Please deliver your "recyclable unneeded" items (clothing, kitchenware, tools, books, furniture, etc.) to CRC; see the Protopopescu family at the back). If pick-up is necessary, contact one of the following: San Francisco (M. Olteanu); Oakland-East Bay (J. Moldovan or D. Didescu); San Rafael (N. Dimitriu); Palo Alto (R. Bretoi); San Jose (Nick Cazacu); Monterey (A. Blaga).

VOLUNTEER WORKERS to help set up Fri. night (Oct. 15) &/or work at sale Sat. (Oct. 16). SHIFTS AVAILABLE.

HELP DELIVERING FLIERS in neighborhood apartments.

(Please call Constanta Arsene (415) 839-3488 or Jean Costache (415) 482-5609 to volunteer your services.

F O N D A T O R I I (The Founders)

Ioan & Virginia Balaci	Emerio & Valerie Kalman
*Alexandru Blaga	Romeo Malattia &
Remus Bretoi	Otilia Bria Malattia
Valer Bursan	Niculae Moisidis
Alexander Burz	*John V. & Ilse Moldovan
*Nicolae Cazacu	*Traian & Frances Ocneanu
Ion & Stela Cepoi	Anca & Mihai Olteanu
Margareta Cismaru	Alexander Pârvu, Jr.
Eugen Coban	Eugen Popescu
*Gheorghe Costache	Mircea Rațiu
George & Trudy Dănulescu	John Simicin
Dan C. Didescu	Ioan Sirbu
*Nicolae Dimitriu	*Ilie J. Smultea
John Dumitru	*Judith Clark Smultea
Mircea Gorenuc	Elena Stamatescu-Greavu
*Sorin Issvoran	Eugen Stoia
Angela Jonescu	Petre Sturzu
*Fam. George Jordan	Leon Vasu

Founder Members in Progress: Petru Dărăban

Regular Voting Members

Sylvia Bogdan	Ion & Maria Manea-Manoliu
Irina Bollog	Ion Rațiu Vasile Mihaileanu

ASSOCIATE MEMBERS

Tanase Bagturea	Antonio Docan	Manuela Selles
Nubar Boloyan	Kevin & Mihaela Mack	Ana Simpson
R. A. Comnène	Nicolae Novac	Constantin Sporea
John Covinea	Paul & Angelica Sebastian	Mircea Tanasescu

HONORARY ASSOCIATES: Jean White Costache & Margot Munroe

BOARD OF DIRECTORS

Alexander Blaga
Gheorghe Costache
Dan C. Didescu
Nicolae Dimitriu
John V. Moldovan
Trajan Ocneanu
Mihai Olteanu
Ilie Smultea
Elena Stamatescu-Greavu

OFFICERS

Pres. Ilie Smultea
Vice Pres....Mihai Olteanu
Secy. E. Stamatescu-Greavu
Treas. Judith Smultea
Gen. Mgr.....Gheorghe Costache

SPECIAL ACKNOWLEDGMENT TO:

Romanian Orthodox Parish "Invierea Domnului" &
Unirea dela Vest Society of the Union & League, R.S.A.

ROMUL LADEA ----- HOREA